

Τ Ο Α Λ Λ Ο Μ Α Τ Ι

Ήταν κάτι στοχαστές
παιδιά μικρά τους λες
παρόλα αυτά, ούτως ειπείν,
άσσοι στο φιλοσοφείν
οι λιλιπούτειοι στοχαστές.

Ηράκλειτο και Παρμενίδη
το κάθε σαμιαμίδι.
Στην έκτη τάξη με σπιρούνια
στοχαστής μέχρι τα μπούνια
το μικρό ζλαπίδι!

Να και περιοδικό
δε βγήκαν ακόμη από τ' αβγό
μ' ένα θάρρος στοχαστή
και διανόηση ισχυρή
φέρνουν εγκεφαλικό

ελαφρύ...

Διάβασέ το τό πρωί
με καφέ στην κρεπερί
διάβασέ το τό βραδάκι
με κρασί και μεζεδάκι

το σκαρώνουν με μεράκι!

Αχ, αυτό το «Άλλο Μάτι»
κάνει τη ζωή φευγάτη...
«Άλλο Μάτι», πάσης γνώσης,
δώσε μας και μας τις γνώσεις!

Τεύχος 2

Θέματα:

- ✓ Ο Παράδεισος και η Κόλαση
- ✓ Μία εφιαλτική Αφροδίτη
- ✓ Η ταινία «Η Θεωρία των Πάντων»
και ο Στήβεν Χώκινγκ
- ✓ Η αλήθεια, στ' αλήθεια!
- ✓ Η μάχη στο Βατερλώ
- ✓ Η αστυνομία
- ✓ Ο σοφός στην ποίηση του Καβάφη
- ✓ Η Γαλλική Επανάσταση
- ✓ Το δράμα της λίμνης Αράλης
- ✓ Καλβίνος και καλβινισμός
- ✓ Ο Κόσμος των Ιδεών σε εικόνες
- ✓ Μία εικόνα χίλιες σκέψεις
- ✓ Εικαστικές δημιουργίες
- ✓ Διασκέδαση, σπαζοκεφαλιές
- ✓ «Μέτρον άριστον» στον Αριστοτέλη
- ✓ Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι
- ✓ Ο Διαφωτισμός
- ✓ Σκέψεις και συναισθήματα στη
σχολική αίθουσα
- ✓ Λουθηρος και προτεσταντισμός

Οποιοδήποτε μαθησιακό
αντικείμενο μπορεί να
διδασχθεί αποτελεσματικά
με κάποιον πνευματικά
έντιμο τρόπο σε κάθε
παιδί σε οποιοδήποτε
στάδιο της εξέλιξής του.

J. Bruner

Το μεγάλο μυστικό της
παιδείας δεν είναι πλέον
πώς να κερδίζεις χρόνο,
αλλά πώς να χάνεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

- ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΥ3
- Ο ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑΣ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ ΚΑΙ Η ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΒΑΤΕΡΛΩ3
- Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ6
- Η ΑΛΗΘΕΙΑ... ΣΤ' ΑΛΗΘΕΙΑ7
- Ο ΣΟΦΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ ΚΑΒΑΦΗ..... 11
- Ο ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ (Leonardo da Vinci) 13
- ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΧΙΛΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ 16
- Η ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΑΡΑΛΗΣ..... 16
- [ΠΑΝ] ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ» – ΑΠΛΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ 17
- Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ 18
- ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΚΑΙ ΚΟΛΑΣΗ 20
- ΚΑΛΒΙΝΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΒΙΝΙΣΜΟΣ 23
- Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗ (ή τα πράγματα δεν είναι πάντα όπως δείχνουν) 23
- ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ 25
- Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ 26
- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΣΤ1 27
- Η ΤΑΙΝΙΑ «Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ» ΚΑΙ Ο ΣΤΗΒΕΝ ΧΩΚΙΝΓΚ. 30
- ΛΟΥΘΗΡΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ 31
- Ο ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ 32
- ΜΙΑ ΕΙΔΗΣΗ ΓΙΑ ΓΕΛΙΑ, ΓΙΑ ΚΛΑΜΑΤΑ Ή ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ;..... 32
- Η ΠΑΙΓΝΙΩΔΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ «ΑΛΛΟΥ ΜΑΤΙΟΥ»..... 33

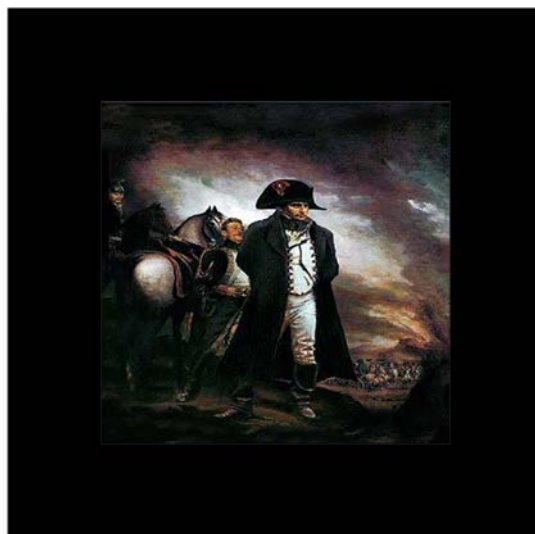
ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΥ

Το «Άλλο Μάτι» απευθύνεται σε μαθητές αλλά και σε γονείς και σε εκπαιδευτικούς. Όλα τα κείμενα του τεύχους αυτού δέχτηκαν μία τελική επεξεργασία – μεγαλύτερη ή μικρότερη – από τον δάσκαλο της τάξης. Η βασική δουλειά έγινε από τους μαθητές και τις μαθήτριες. Τα παιδιά πρέπει να μετέχουν έργων που τα ξεπερνούν λελογισμένα. Τόσο που να μπορεί το έργο να τα τραβήξει λίγο ψηλότερα. Τότε μπορούν τα έργα αυτά να τους αποδίδονται δικαίως και μάλιστα με παιδαγωγικό όφελος. Πρέπει να υπάρχει πάντα ένα τελειοκρατικό πρόταγμα. Στην πλειονότητα των άρθρων η στόχευση είναι να θεθεί πλάι στο στοιχείο του οικείου, το άμεσου και του εκφραστικού ένα στοιχείο αντικειμενικότητας και ορθολογισμού. Ένα στοιχείο «στοχαστικής» ουδετερότητας και απόστασης πλάι στην τρυφερότητα και το παιγνιώδες.

Ο ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑΣ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ ΚΑΙ Η ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΒΑΤΕΡΛΩ

Ο Ναπολέων Βοναπάρτης γεννήθηκε στην πόλη Αζαξιό της Κορσικής στις 15 Αυγούστου 1769 και πέθανε στις 5 Μαΐου 1821. Ο πατέρας του Κάρολος Βοναπάρτης καταγόταν από την Τοσκάνη και ανήκε στα χαμηλότερα στρώματα της αριστοκρατίας. Η μητέρα του, Λετίτσια Ραμολίνο, καταγόταν επίσης από οικογένεια αριστοκρατών. Ο Ναπολέων ήταν ο δευτερότοκος γιος σε σύνολο οκτώ αδελφών. Ο Ναπολέων είχε μεγάλο ενδιαφέρον για τα μαθηματικά και αυτό τον οδήγησε να γίνει αξιωματικός του πυροβολικού. Τελείωσε την Ανωτάτη Ακαδημία Πολέμου στο Παρίσι σε ηλικία μόλις 20 ετών, το 1789, λίγο πριν από την κήρυξη της Γαλλικής Επανάστασης. Επιχείρησε να πετύχει την ανεξαρτησία της πατρίδας του Κορσικής από τη Γαλλία. Η προσπάθειά αυτή απέτυχε και κινδύνευσε να χάσει τη θέση του στο γαλλικό στρατό. Όμως, χάρις στην πολιτική ιδιότητα συγγενών του, δεν τιμωρήθηκε.

Ο Ναπολέων, αφού έγινε αυτοκράτορας¹ και έκανε κάποιες μεταρρυθμίσεις στο γαλλικό κράτος, ανέλαβε τους εχθρούς της Γαλλίας. Κατέκτησε όλη την Ευρώπη, όμως ηττήθηκε από τη Ρωσία. Στη συνέχεια εξορίστηκε στο νησί Έλβα, κοντά στις ακτές της Ιταλίας. Μετά απέδρασε από την φυλακή. Με πλοίο πήγε στη Μασσαλία της νότιας Γαλλίας και από εκεί με τα πόδια ξεκίνησε για το Παρίσι (στη βόρεια Γαλλία). Στον δρόμο ενώνονταν μαζί του πολλοί Γάλλοι και έτσι συγκέντρωσε πολύ στρατό. Με αυτό τον στρατό, μόλις ξαναέγινε αυτοκράτορας στο Παρίσι, ετοιμάστηκε να κατακτήσει ξανά την Ευρώπη. Το 1815 ηττήθηκε όμως στο Βατερλό από τους Άγγλους και τους Γερμανούς. Τον συνέλαβαν ύστερα από λίγες μέρες και τον εξόρισαν στο μακρινό νησάκι της Αγίας Ελένης στον Ατλαντικό Ωκεανό. Εκεί πέθανε μάλλον από καρκίνο στο στομάχι.

Ο Ναπολέοντας Βοναπάρτης

ΠΑΡΟΙΜΙΩΔΕΙΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ

«Οι άνθρωποι που πρέπει να φοβάσαι δεν είναι αυτοί που διαφωνούν μαζί σου, αλλά αυτοί που δεν διαφωνούν μαζί σου, γιατί φοβούνται να σου το πουν».

«Η Ιστορία γράφεται από τους νικητές».

«Τρία πράγματα δεν κάνεις στην πολιτική: δεν υποχωρείς, δεν ανακαλείς και δεν παραδέχεσαι τα λάθη σου».

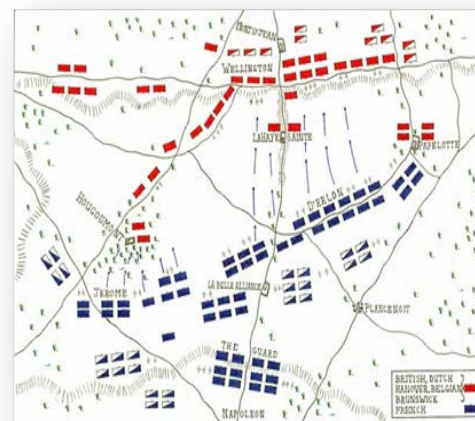
¹ Ο Ναπολέοντας έγινε αυτοκράτορας μετά την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης, η οποία είχε σκληρά αγωνιστεί να καταργήσει τη μοναρχία. Με τον Ναπολέοντα αυτή ξαναγύρισε, έστω και προσωρινά.

Η ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΒΑΤΕΡΛΩ

Ο Ναπολέων οδήγησε 120.000 στρατιώτες για να αντιμετωπίσει τους 134.000 Πρώσους (Γερμανούς) με αρχηγό τον Μπλύχερ και τους 106.000 Άγγλους στρατιώτες με αρχηγό τον Ουέλινγκτον. Οι Άγγλοι και οι Γερμανοί ήταν σύμμαχοι και νικητές του πολέμου με τη Γαλλία του Ναπολέοντα προτού αυτός εξοριστεί στο νησί Έλβα. Βρίσκονταν στη Γαλλία ως στρατός κατοχής. Ο Ναπολέων σκόπευε να κρατήσει τους Γερμανούς χώρια από τους Άγγλους και να νικήσει τον καθένα ξεχωριστά. Λίγο καιρό πριν οι αντίπαλοί του είχαν κάνει το λάθος να χωριστούν και αμέσως αυτό προσπάθησε να εκμεταλλευτεί ο πανέξυπνος Ναπολέωντας. Όταν έμαθε τι ξεκινούσε να κάνει, ο Ουέλινγκτον είπε για τον Ναπολέοντα: «Αυτός ο άνθρωπος δίνει αξία στον πόλεμο!». Στις 15 Ιουνίου του 1815 ο Ναπολέωντας διέσχισε το Σαρλερουά, παρέταξε τις δυνάμεις του ανάμεσα στους στρατούς του Ουέλινγκτον και του Μπλύχερ και χώρισε την στρατιά του σε τρία μέρη: την αριστερή πτέρυγα την έδωσε στον στρατάρχη Νεϋ, την δεξιά πτέρυγα την έδωσε στον στρατάρχη Γκρουσύ, ενώ το κέντρο το ανέλαβε ο ίδιος. Έτσι, την 16η Ιουνίου του 1815, ο αυτοκράτορας με το κέντρο και την δεξιά πτέρυγα (76.000 στρατιώτες) στράφηκε εναντίον του Μπλύχερ, που είχε στρατοπεδεύσει στο Λινύ με 85.000 στρατιώτες, με σκοπό να διαλύσει τον γερμανικό στρατό και ύστερα να στραφεί με όλες του τις δυνάμεις εναντίον των Άγγλων. Όμως για να καταστρέψει τους Γερμανούς έπρεπε να κρατήσει σε απόσταση τους Άγγλους τους οποίους ανέλαβε ο στρατάρχης Νεϋ με την αριστερή πτέρυγα στην περιοχή του Κατρ-Μπρας. Αποστολή του Νεϋ ήταν να καταλάβει τους δρόμους που οδηγούσαν στο Λινύ (όπου ήταν οι Γερμανοί), να στείλει ένα στρατιωτικό σώμα με αρχηγό τον στρατηγό Ντ' Ερλόν για να εμποδίσει τους Γερμανούς να υποχωρήσουν και φυσικά να κρατήσει σε απόσταση τους Άγγλους. Δυστυχώς για τους Γάλλους, ο Νεϋ απέτυχε. Πρώτον απέτυχε να κλείσει τους δρόμους προς το Λινύ (το στρατόπεδο των Γερμανών). Το σημαντικότερο, δεν έστειλε στον Ναπολέοντα τις ενισχύσεις που χρειαζόταν για να επιτύχει μια αποφασιστική νίκη εναντίον των Γερμανών. Παρ' όλα αυτά ο Νεϋ κατάφερε να κρατήσει σε απόσταση τους Άγγλους νικώντας τους. Από την άλλη, ο Ναπολέων κατάφερε να νικήσει τους Γερμανούς στη μάχη του Λινύ (16 Ιουνίου 1815), αλλά με τον δρόμο της υποχώρησης ελεύθερο οι Γερμανοί ξεγλίστρησαν και έτσι απέφυγαν την καταστροφική ήττα. Στη συνέχεια άλλη μια ευκαιρία για την ολοκληρωτική καταστροφή των Γερμανών χάθηκε, όταν ο Ναπολέων δε διέταξε αμέσως να τους κυνηγήσουν ενώ υποχωρούσαν Αντί για αυτό έστειλε 12 ώρες αργότερα τον στρατάρχη Γκρουσύ με την δεξιά πτέρυγα (33.000 στρατιώτες) να τους επιτηρεί και να τους εμποδίζει να ενωθούν με τους Άγγλους. Παρόμοιο λάθος έκανε και ο στρατάρχης Νεϋ, που μετά την στρατηγική νίκη του στην μάχη του Κατρ-Μπρας (16 Ιουνίου 1815) εναντίον των Άγγλων, δεν τους κυνήγησε, κάτι που επέτρεψε στον Ουέλινγκτον να υποχωρήσει με τάξη και να επιλέξει το έδαφός του για την επόμενη αποφασιστική μάχη, δηλαδή το Βατερλώ. Έτσι στις 13:00 μ.μ της 17ης Ιουνίου 1815 ο Ναπολέων ενώθηκε με την αριστερή πτέρυγα του Νεϋ, δημιουργώντας ένα στράτευμα 74.000 στρατιωτών με 246 κανόνια, και κυνήγησαν τους Άγγλους του Ουέλινγκτον, ο οποίος οχύρωσε τους 68.000 στρατιώτες του και τα 156 κανόνια του κοντά στο χωριό Βατερλώ. Εκεί ήλπιζε να συκρατήσει τον Ναπολέοντα μέχρι να φτάσουν οι σύμμαχοί του, οι Γερμανοί του Μπλύχερ. Την 18η Ιουνίου, ημέρα της μάχης, ο Ναπολέων άργησε να ξεκινήσει την επίθεσή του και περίμενε κάποιες ώρες το πρωί ώσπου στεγνώσει το έδαφος από μια καταιγίδα της προηγούμενης ημέρας. Ταυτόχρονα ο Γκρουσύ κινούμενος σχετικά αργά είχε μπλεχτεί σε μικρές συγκρούσεις με ένα μικρό μέρος του γερμανικού στρατού. Έτσι όμως το μεγαλύτερο μέρος του γερμανικού στρατού βάδισε χωρίς αντίσταση προς το Βατερλώ, με σκοπό να βοηθήσει τους

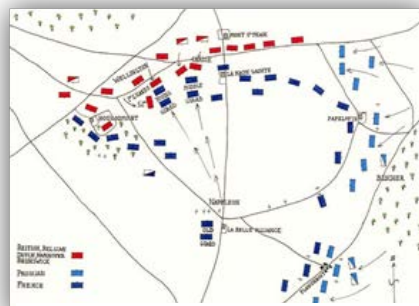

Η μάχη στο Βατερλώ

Αρχική παράταξη στο Βατερλώ. Οι Άγγλοι (κόκκινο) απέναντι στους Γάλλους (μπλε)

Άγγλους του Ουέλινγκτον.² Τελικά η περίφημη μάχη του Βατερλώ ξεκίνησε στις 11:35 το πρωί και έως τις 6:00 το απόγευμα οι Γάλλοι του Ναπολέοντα είχαν πάρει το πάνω χέρι. Λίγο μετά όμως (γύρω στις 7 το απόγευμα) εμφανίστηκε ξαφνικά ο Μπλύχερ με 50.000 Γερμανούς και οι Γάλλοι περικυκλώθηκαν από Γερμανούς και Άγγλους. Μετά από σφοδρή μάχη ο γαλλικός στρατός διαλύθηκε αφήνοντας περίπου 48.000 νεκρούς, τραυματίες και αιχμαλώτους. Ο πολύ ικανός Ουέλινγκτον,³ ο οποίος είχε καταφέρει να αντέξει στις γαλλικές επιθέσεις με σωστή αμυντική τακτική περιμένοντας με αγωνία τον ερχομό των Γερμανών, είπε όταν βρέθηκε ανάμεσα στις χιλιάδες σκοτωμένων στρατιωτών: «Πιστέψτε με, τίποτε δεν είναι τόσο θλιβερό όσο μία μάχη κερδισμένη, αν εξαιρέσουμε μία μάχη χαμένη».

Εμφανίζονται ξαφνικά οι Γερμανοί (γαλάζιο). Οι Γάλλοι (μπλε) περικυκλώνονται ανάμεσα σε Άγγλους (κόκκινο) και Γερμανούς. Είναι πια το «Βατερλώ» του Ναπολέοντα.

Ο ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΡΙΑ. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ.

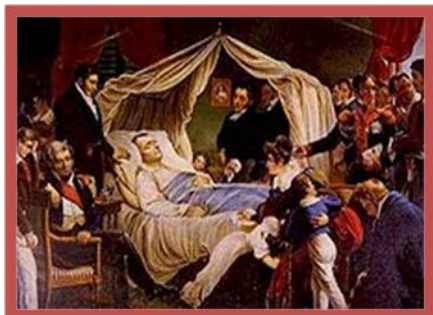

Ο Ναπολέοντας στην εξορία

Η κατοικία του Ναπολέοντα στην Αγία Ελένη

Όταν ο Ναπολέοντας αποβιβάστηκε το 1815 στην Αγία Ελένη, βρέθηκε κλεισμένος στην πιο ασφαλή φυλακή. Γύρω-γύρω οι ακτές ήταν βραχώδεις και δεν υπήρχε ασφαλές λιμάνι. Υπήρχαν 2.800 άνδρες και 500 κανόνια στο νησί. Η κατοικία του Ναπολέοντα ήταν έναν ανακαινισμένο αρχοντικό, σε ένα απόμερο μέρος του νησιού. Οι

Ο Ναπολέοντας νεκρός

επισκέπτες αναγκαστικά υποβάλλονταν σε ανάκριση και σωματικό έλεγχο, η οποία ήταν μέχρι τη δύση του ηλίου. Ο Ναπολέοντας είχε μαζί του τρεις αξιωματικούς, έναν γιατρό και δώδεκα υπηρέτες. Ο κυβερνήτης του νησιού ήταν πολύ προσεκτικός και αυστηρός με τον Ναπολέοντα. Λένε ότι κατά την παραμονή του στον τόπο εξορίας του ζητήθηκε να επιλέξει ένα φαγητό, το οποίο

Ακτές της Αγίας Ελένης

και θα έτρωγε όλη τη διάρκεια της εξορίας του. Ο Ναπολέων έξυπνα επέλεξε ως μοναδικό φαγητό το αρνί, από το οποίο και καθημερινά επέλεγε διαφορετικό μέρος για τη διατροφή του, παίρνοντας έτσι πολλές και διαφορετικές θρεπτικές ουσίες. Ο Ναπολέοντας έζησε στην Αγία Ελένη πεντέμισι χρόνια και κατά τη διάρκεια αυτή υπαγόρευε τα απομνημονεύματά του. Πέθανε στις 5 Μαΐου του 1821, σε ηλικία 52 χρόνων.

Η καριέρα του στρατηγού Ναπολέοντα στην Ευρώπη είχε αφήσει περίπου 4.000.000 νεκρούς. Από αυτούς 1.700.000 ήταν Γάλλοι.

² Μετά τη μάχη στο Λινύ ο Ναπολέοντας τον διέταξε να πλήξει και να σταματήσει τον γερμανικό στρατό του Μπλύχερ που είχε ήδη δεχθεί μία ήττα. Στόχος ήταν να μην ενωθούν οι στρατοί των Γερμανών και των Άγγλων. Ο Γκρουσύ δεν κατάφερε να διαλύσει και να σταματήσει τους Γερμανούς δείχνοντας μία αδράνεια ή ανικανότητα που από πολλούς ιστορικούς έχει χαρακτηριστεί ύποπτη. Δηλαδή υπάρχει η υποψία ότι, επειδή ο ίδιος ο Γκρουσύ προέρχονταν από την τάξη της αριστοκρατίας, κατά βάθος ήθελε να αποτύχει ο Ναπολέοντας και «άφησε» τους Γερμανούς του Μπλύχερ να φτάσουν στο Βατερλώ και να βοηθήσουν τους Άγγλους του Ουέλινγκτον στη μάχη εκεί. Ο Γκρουσύ, μετά από χρόνια, τιμήθηκε από τον Γάλλο βασιλιά, ενώ ο Ναπολέοντας είχε ήδη πεθάνει. Αντίθετα, ο στρατηγός Νεϋ πιάστηκε αιχμάλωτος και εκτελέστηκε ως προδότης από τον Γάλλο βασιλιά που βρέθηκε στον Θρόνο μετά τον Ναπολέοντα.

³ Ο Ουέλινγκτον αργότερα έγινε δύο φορές πρωθυπουργός της Αγγλίας. Οι αμυντικές τακτικές που εφάρμοζε στις μάχες που έδινε διδάσκονται ακόμη και σήμερα σε στρατιωτικές σχολές όλου του κόσμου.

Η ΑΜΕΙΩΤΗ ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Τελευταία βρέθηκαν τρίχες από τα μαλλιά του Ναπολέοντα. Η ελβετική εταιρεία κατασκευής ρολογιών DeWitt θα κυκλοφορήσει έναν περιορισμένο αριθμό πανάκριβων ρολογιών που το καθένα θα έχει κάτι από τρίχα του Ναπολέοντα!

Αλέξανδρος Δημητρακόπουλος

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Οι Γαλλίδες ξεσηκώνονται

Η Γαλλική Επανάσταση ξεκίνησε το 1789 και ήταν η επανάσταση όλων σχεδόν των φτωχών Γάλλων εναντίον των ευγενών, της επίσημης Εκκλησίας και του αυτοκράτορα.

Την περίοδο εκείνη βασιλιάς στη Γαλλία ήταν ο Λουδοβίκος ΙΣΤ΄ ο οποίος, αν και είχε καλές προθέσεις, δεν είχε και τις απαραίτητες ηγετικές ικανότητες. Η Γαλλία είχε

Ο Λουδοβίκος 16ος

ως πολίτευμα την απόλυτη μοναρχία. Ο βασιλιάς με λίγους συμβούλους και υπουργούς που αυτός διορίζει αποφάσιζε για όλα. Το καθεστώς βασιζόταν στην ανισότητα. Οι κάτοικοι της Γαλλίας διακρίνονταν στους προνομιούχους και στον κοινό λαό. Τους προνομιούχους αποτελούσαν δύο τάξεις, ο κλήρος και οι ευγενείς. Στον κλήρο ανήκαν οι επίσκοποι, οι αρχιεπίσκοποι, οι ηγούμενοι. Οι ευγενείς ήταν μεγάλοι γαιοκτήμονες και ζούσαν κυρίως με εισοδήματα από τις μεγάλες εκτάσεις γης που κατείχαν. Οι δύο αυτές τάξεις απέκλειαν από τα ανώτερα αξιώματα και τις ανώτερες θέσεις όσους είχαν κατώτερη κοινωνική προέλευση. Το μεγαλύτερο μέρος του λαού ανήκε στην «Τρίτη τάξη». Η τάξη αυτή αποτελούνταν από φτωχούς αγρότες, τεχνίτες, εμπόρους και γενικά ανθρώπους της εργασίας. Με μια λέξη αυτοί ονομάζονται «αστοί». Μερικοί από αυτούς γίνονταν τόσο πλούσιοι που τελικά συμμαχούσαν με τους ευγενείς.

Η Γαλλική Επανάσταση οργανώθηκε από την αστική τάξη που γίνονταν όλο και πιο ισχυρή. Καθοδηγητές της είχε τους φιλοσόφους του Διαφωτισμού και κεντρικό σύνθημά τους ήταν το «Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφοσύνη». Στην αρχή ήθελαν μόνο να καλυτερέψουν τα

Ελευθερία-ισότητα-αδελφοσύνη

πράγματα και όχι να αλλάξουν το πολίτευμα και να ανατρέψουν τον βασιλιά.

Η Γαλλική Επανάσταση είχε πολλές αιτίες. Πρώτα από όλα προετοιμάστηκε από τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού κατά την διάρκεια του 18ου αιώνα. Η φιλοσοφία αυτή άρχισε να εξαπλώνεται όλο και περισσότερο και να δημιουργεί μία αντιπάθεια για την απολυταρχική διακυβέρνηση του αυτοκράτορα. Άλλη αιτία ήταν η συνεχής ενίσχυση της αστικής τάξης που ήταν η πιο εργατική και μορφωμένη. Οι αστοί ήθελαν να έχουν την διακυβέρνηση γιατί ένιωθαν πως τους αξίζει. Άλλος λόγος είναι η κακή οικονομική κατάσταση της Γαλλίας κατά τον 18^ο αιώνα. Η Γαλλία έκανε πολλά έξοδα

Η Πολιορκία της Βαστίλης

με τη συμμετοχή της στον Αμερικανικό Πόλεμο (1775-1783) και κατέληξε τελικά να χρεοκοπήσει. Επιπλέον, ο βαρύς χειμώνας του 1788 – 1789 και η κακή συγκομιδή του σιταριού ανέβασε την τιμή του αλευριού, με αποτέλεσμα ένα καρβέλι ψωμί να στοιχίζει όσο ο μισθός ενός μήνα! Έτσι το 1/3 του γαλλικού πληθυσμού πραγματικά πεινούσε. Και ενώ αυτά συνέβαιναν, στον απλό λαό ο Λουδοβίκος και η αυτοκράτειρα Μαρία Αντουανέτα μαζί με όλους τους ανθρώπους του παλατιού ζούσαν μία ζωή τρομερά σπάταλη και πολυτελή. Οι γιορτές, οι δεξιώσεις και τα πανάκριβα ρούχα ήταν σε βάρος της γαλλικής οικονομίας και του φτωχού λαού. Αυτό εξόργιζε τους Γάλλους.

Η επανάσταση ξεκίνησε στις 14 Ιουλίου 1789 με την πολιορκία της Βαστίλης, που ήταν ένα πανύψηλο φρούριο-φυλακή για πολιτικούς κρατούμενους κοντά στο Παρίσι. Ακολούθησε συνεδρίαση των εκπροσώπων των τριών τάξεων – των ευγενών, του κλήρου και των αστών. Αυτή δεν είχε αποτέλεσμα και τελικά οι εκπρόσωποι της Τρίτης Τάξης, της αστικής τάξης αποφάσισαν να

προχωρήσουν μόνοι τους. Ανακήρυξαν τη Συνέλευση των Τάξεων Συντακτική Συνέλευση. Αυτή ψήφισε την αλλαγή του πολιτεύματος και η μοναρχία καταργήθηκε. Δημιουργήθηκε ένα καθεστώς πιο δημοκρατικό. Για πρώτη φορά ανέλαβε την εξουσία η οικονομικά δυνατή αστική τάξη και μερικοί από τους ευγενείς.

Στην πορεία της Επανάστασης τα πράγματα αγρίεψαν. Οι βίαιες συγκρούσεις δε σταματούσαν και κάποια στιγμή το φυλακισμένο αυτοκρατορικό ζευγάρι του Λουδοβίκου και της Αντουανέτας αποκεφαλίστηκε στη λαιμητόμο. Ο γιος τους επίσης εκτελέστηκε για να μην υπάρχει διάδοχος. Η σύλληψή τους έγινε το 1792 και η εκτέλεσή τους λίγο καιρό αργότερα (δεν εκτελέστηκαν ταυτόχρονα).

Τα πράγματα αγρίεψαν όλο και πιο πολύ και άρχισε η περίοδος της τρομοκρατίας. Ηγέτης της Επανάστασης την περίοδο αυτή ήταν ο Ροβεσπιέρος. Ο Ροβεσπιέρος δε δίσταζε να στέλνει καθημερινά στη λαιμητόμο δεκάδες και εκατοντάδες Γάλλους πολίτες που κατηγορούνταν ότι ήταν αντίπαλοι της Επανάστασης και καταδικάζονταν μέσα σε λίγα λεπτά σε πρόχειρες δίκες. Στη συνέχεια την εξουσία ανέλαβε το Διευθυντήριο (επιτροπή για την αποκατάσταση της ειρήνης) και, τέλος, ο Ναπολέων Βοναπάρτης, ο οποίος έγινε αυτοκράτορας των Γάλλων το 1804. Το μοναρχικό καθεστώς τελικά επέστρεψε μετά από τόσο αγώνα και αίμα! Για μερικές δεκαετίες.

Ο Ροβεσπιέρος

Η εκτέλεση του Λουδοβίκου 16ου

Δημήτρης Θεοδούλης

Η ΑΛΗΘΕΙΑ... ΣΤ' ΑΛΗΘΕΙΑ

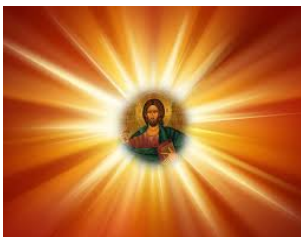
1. Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Η αλήθεια βρίσκεται σε πολλά από τα φετινά μαθήματά μας. Στα και είναι το πιο σημαντικό θέμα. Το βιβλίο μιλάει για την αλήθεια στον χριστιανισμό. Ο Χριστός είπε: «Εγώ ειμί η οδός και η αλήθεια και η ζωή». Δηλαδή, εγώ είμαι ο δρόμος και η αλήθεια και η ζωή. Αυτό το απέδειξε σε εμάς τους ανθρώπους ο ίδιος κατεβαίνοντας στη γη. Μας παρουσίασε την αλήθεια Του με λόγια, με πράξεις, με θαύματα. Η αλήθεια αυτή και η πραγματική χαρά δε βρίσκονται σε αυτά που νομίζουμε πως μας κάνουν ευτυχισμένους, δηλαδή στα υλικά αγαθά, αλλά βρίσκεται μέσα μας, στην αγάπη και την καλοσύνη. Αν υπακούσουμε στη διδασκαλία Του, θα αποκτήσουμε την Αιώνια Ζωή. Δηλαδή την ευτυχισμένη ζωή δίπλα στον Θεό, η οποία δεν τελειώνει ποτέ.

θρησκευτικά αναφέρεται πολύ

Η αλήθεια αναφέρεται και στις Δέκα Εντολές: «Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ». Δηλαδή, μη λες ψέματα στους συνανθρώπους σου. Στα θρησκευτικά μας γράφει πως ο άνθρωπος που λέει ψέματα ή ορκίζεται για να αποφύγει ή να κερδίσει κάτι, αποδεικνύει την αδυναμία του χαρακτήρα του, ενώ αυτός που δε λέει ψέματα και δεν ορκίζεται, αποδεικνύει την ειλικρίνειά του και την εμπιστοσύνη στον συνάνθρωπό του και στον Θεό. Δηλαδή αυτός που λέει ψέματα, κρύβει μέσα του φόβο για τις αντιδράσεις των συνανθρώπων του, που σημαίνει ότι νιώθει αδυναμία απέναντί τους.

2. Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Με την αλήθεια όμως δεν ασχολείται μόνο η θρησκεία. Ασχολείται και η επιστήμη. Για να αποφύγει το λάθος, η επιστήμη αναζητά την αλήθεια μέσα από πολύ αυστηρούς ελέγχους, τους οποίους βάζει στον εαυτό της, όταν αναζητά την αλήθεια. Η επιστημονική αλήθεια θέλει να είναι όσο γίνεται πιο αντικειμενική. Η αναζήτηση της βεβαιότητας και του ελέγχου στην επιστήμη είναι

περίπλοκη. Δύο από τις βασικές μεθόδους είναι η επαγωγή και η διαψευσιμότητα. Με απλά λόγια θα τις περιγράψω παρακάτω.

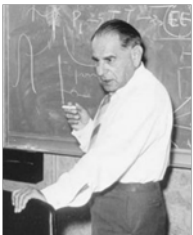
Η ΕΠΑΓΩΓΗ

Η επαγωγική μέθοδος βασίζεται στον ισχυρισμό ότι, αν έχουμε παρατηρήσει κάτι και είναι το ίδιο σε όλες τις περιπτώσεις, τότε αυτό ισχύει παντού. Για παράδειγμα, οι βιολόγοι του 17^{ου} αιώνα παρατήρησαν πως όλοι οι κύκνοι που παρατηρούμε με τα μάτια μας είναι άσπροι. Έτσι κατέληξαν πως όλοι οι κύκνοι είναι άσπροι. Δηλαδή οι κύκνοι που δεν παρατηρήσαμε εμείς οι ίδιοι ή αυτοί που θα παρατηρήσουμε στο μέλλον θα είναι άσπροι. Όμως παραμένει η περίπτωση πως μπορεί κάποτε να υπάρξει ένας κύκνος μαύρος. Δεν υπάρχει κάτι το βέβαιο, ένα λόγος καθαρά λογικός και πέρα από τις παρατηρήσεις των ματιών μας που να το αποκλείει. Η επαγωγική μέθοδος το αποκλείει με βάση τις παρατηρήσεις μας και όχι με την καθαρή λογική σκέψη μας. Έγιναν προσπάθειες να βρεθούν και άλλοι πιο πετυχημένοι τρόποι για να επαληθεύονται οι νόμοι και οι προτάσεις της επιστήμης. Ο κύριός μου μου είπε ότι χρησιμοποιήθηκαν οι νόμοι της γλώσσας ή των μαθηματικών για να στηρίζουν και να κάνουν απόλυτα βέβαιες τις παρατηρήσεις των αισθήσεων. Τελικά η προσπάθεια αυτή δεν είχε την επιτυχία που περίμεναν.

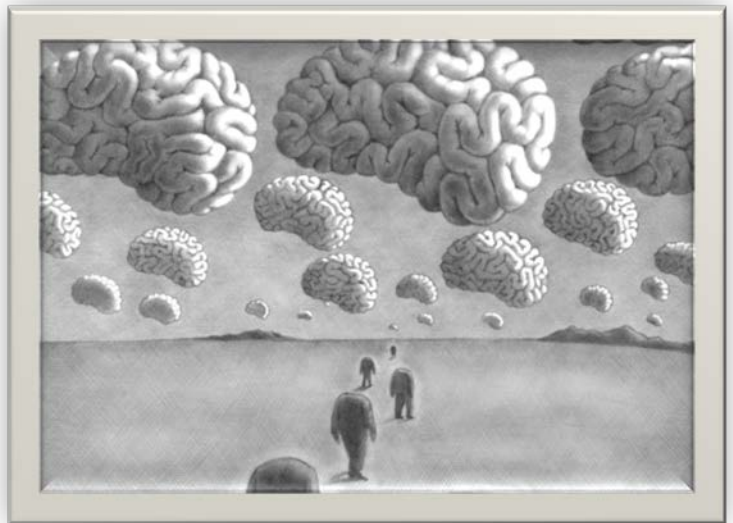
Η ΔΙΑΨΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ

Τότε ο φιλόσοφος της γνώσης και της επιστήμης Καρλ Πόππερ σκέφτηκε έναν άλλο δρόμο για να βεβαιώνεται η επιστήμη σχετικά με τις αρχές της, την αρχή της διάψευσης. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, για να είναι πραγματικά επιστημονική μία πρόταση ή μία θεωρία πρέπει να μπορεί να ελεγχθεί και να αποδειχτεί ίσως λανθασμένη. Θα πρέπει για κάθε επιστημονική θεωρία να είναι δυνατό στο μέλλον να την αμφισβητήσει κανείς και να δείξει ότι δεν ισχύει. Αλλιώς δεν είναι επιστημονική αλλά θεολογική! Αυτό μπορεί να γίνει όταν δεχτούμε ότι είναι δυνατό να συμβεί ένα γεγονός που να αποδεικνύει το σφάλμα της θεωρίας αυτής. Για παράδειγμα, η θεωρία του Αϊνστάιν στηρίζεται στην αρχή ότι η ταχύτητα του φωτός είναι η πιο μεγάλη που μπορεί να υπάρξει στο σύμπαν (300.000 χλμ. το δευτερόλεπτο). Η θέση αυτή έχει επιστημονικό χαρακτήρα, γιατί είναι δυνατό με κάποιο πείραμα να εμφανιστεί ένα σώμα που να κινείται πιο γρήγορα από το φως.

Καρλ Πόππερ

Τότε η θεωρία του Αϊνστάιν διαψεύδεται. Αφού μπορεί να διαψευστεί κάθε στιγμή από κάποια πλευρά, η θεωρία αυτή έχει επιστημονικό χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι έχει τη μεγαλύτερη βεβαιότητα που μπορεί να πετύχει ο άνθρωπος με καθαρά δικά του μέσα (χωρίς την παρέμβαση του Θεού, δηλαδή). Με τον κύριό μου σκεφτήκαμε ότι η επιστήμη έχει μία ζωή τίμια, δύσκολη και τραγική. Αξίζει τη συμπάθειά μας και τον σεβασμό μας. Κάθε στιγμή περιμένει και πρέπει να περιμένει την αποκάλυψη κάποιου λάθους της. Και αυτό είναι που δίνει αξία στη ζωή της ως επιστήμη, που την κάνει να κατέχει τη μεγαλύτερη αλήθεια που μπορεί να πετύχει ο άνθρωπος μόνος του (χωρίς τη βοήθεια του Θεού). Η επιστήμη δε σταματά ποτέ της να εργάζεται για την αλήθεια. Τα οικοδομήματά της όμως πρέπει να τα θεωρεί κάθε στιγμή έτοιμα για γκρέμισμα και ακούραστη να ξεκινά αμέσως την οικοδόμηση άλλων πιο σταθερών οικοδομημάτων με τα υλικά των παλαιών και με νέα υλικά. Πάντα όμως προσωρινών και έτοιμων και αυτά να γκρεμιστούν και με τα υλικά τους να χτιστούν άλλα καλύτερα κ.ο.κ.

Μια θεωρία που δεν είναι δυνατό να ανατραπεί, δεν είναι επιστημονική. Είναι θρησκευτική πίστη ή ψευτοεπιστημονική πεποίθηση και φανατισμός. Το απόλυτο ή το τέλειο δεν έχουν σχέση με μία επιστημονική θεωρία. Κάθε γνήσιος έλεγχος μιας θεωρίας είναι μία προσπάθεια να την ανατρέψουμε.

Η αλήθεια της επιστήμης έχει μία μεγάλη διαφορά από την αλήθεια της θρησκείας. Η διαφορά αυτή είναι η εξής. Η επιστήμη ψάχνει την πραγματική αλήθεια, αλλά ποτέ αλλά δεν τη βρίσκει. Από την

άλλη μεριά, η θρησκεία τη βρίσκει έτοιμη στον Θεό. Η αλήθεια της θρησκείας είναι τέλεια και σταθερή, επειδή είναι θεϊκή.

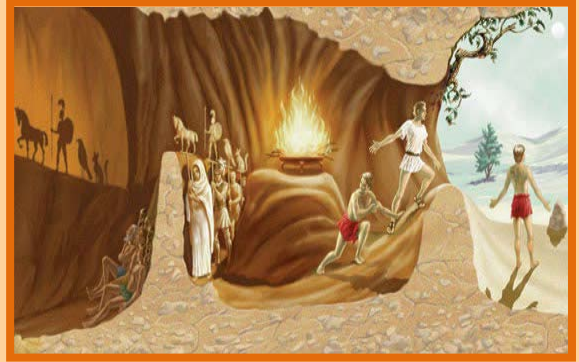
3. Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Ο Πλάτωνας (περίπου 428-348 π.Χ.) προσπαθεί να βρει μία λύση στο πρόβλημα της παιδείας των ανθρώπων, το οποίο θεωρεί ως το πιο σημαντικό στη ζωή τους. Η αληθινή γνώση είναι η ουσία της ανθρώπινης ζωής και η ευτυχία. Η παιδεία, η γνώση της αλήθειας, είναι απαραίτητη επίσης για να μπορέσει να λειτουργήσει το ιδανικό κράτος που σκέφτηκε. Ο Πλάτωνας σκέφτεται ένα κράτος που είναι στην υπηρεσία της παιδείας. Την κατάσταση του καθημερινού απλού ανθρώπου ο Πλάτωνας μας τη δείχνει στον διάσημο Μύθο του Σπηλαιού, στην αρχή του έβδομου βιβλίου της «Πολιτείας» του.

Σύμφωνα με τον Μύθο του Σπηλαιού, οι άνθρωποι ζούνε στο βάθος μίας σπηλιάς και έχουν μπροστά τους έναν τοίχο που πάνω του παρατηρούν κάτι σκιές που κινούνται. Οι σκιές αυτές δημιουργούνται από μία φωτιά και κάποια ομοιώματα πραγμάτων που βρίσκονται πίσω από την πλάτη των φυλακισμένων. Αυτό δεν το ξέρουν οι φυλακισμένοι. Αυτοί ζούνε όλη τους τη ζωή με τη σκέψη τους φυλακισμένη μέσα στο ψέμα. Νομίζουν ότι οι σκιές απέναντί τους είναι τα αληθινά πράγματα του κόσμου και η πραγματικότητα.

Οι άνθρωποι αυτοί μόνο βλέπουν, δηλαδή είναι δέσμοι των αισθήσεών τους. Δεν μπορούν να σκεφτούν πραγματικά, γιατί δεν ξέρουν την κατάστασή τους. Η σκέψη τους σκοτίζεται συνέχεια από διάφορες παράλογες επιθυμίες που δημιουργούν οι σκιές. Είναι αδύνατο λοιπόν στην κατάσταση αυτή να γνωρίσουν την Αλήθεια. Επίσης, δεν μπορούν να φτάσουν στην Αλήθεια, γιατί δε δέχονται πραγματική παιδεία. Η πραγματική παιδεία είναι κάτι πολύ δύσκολο και απαιτητικό. Και αυτοί έχουν «μουδιάσει» να κάθονται εκεί μία ζωή και έχουν τόσο συνηθίσει, που νομίζουν ότι κάθε τι διαφορετικό θα είναι δυσάρεστο και τρομερά δύσκολο. Επίσης, κάποιιοι έχουν συμφέρον να μην «ξυπνήσουν» οι φυλακισμένοι. Αυτοί θέλουν να κρατάνε τους ανθρώπους στην άγνοια και το ψέμα, για να υπάρχει μία κοινωνία στην οποία έχουν την καλύτερη θέση. Αυτό το πετυχαίνουν δίνοντας στους απλούς ανθρώπους διάφορες ψεύτικες, εύκολες και αρεστές σε αυτούς γνώσεις και ιδέες, που το αγύμναστο μυαλό τους τις θεωρεί ολοφάνερές και απόλυτα αληθινές. Η συνήθεια να βλέπουν κινούμενες σκιές έχει οδηγήσει τους φυλακισμένους να νομίζουν ότι τα πράγματα πάντα αλλάζουν και κινούνται και ότι δεν υπάρχει τίποτε σταθερό πίσω από αυτά. Αυτό φέρνει στην ψυχή τους μπέρδεμα και υπερβολικά πάθη. Ο Πλάτωνας όμως υποστηρίζει ότι πίσω από τη ροή των πραγμάτων υπάρχουν οι ακίνητες, αιώνιες και τέλειες ιδέες. Τα πράγματα του κόσμου είναι μια κακή αντιγραφή τους, γεμάτη λάθη. Όποιος φτάσει να «δει» με το νου του αυτές τις ιδέες (στον Κόσμο τους των Ιδεών) αποκτά εσωτερική ηρεμία και πολύ πιο καλό χαρακτήρα. Δηλαδή ο καλός χαρακτήρας και η ευτυχία πατάει πάνω στην αληθινή γνώση, σύμφωνα με τον Πλάτωνα. Για τον Πλάτωνα, η ανάγκη να γνωρίσουμε την αλήθεια του εαυτού μας είναι πολύ σημαντική. Ακόμη κι αν δε βρεθεί ποτέ ο φιλόσοφος βασιλιάς που θα διοικήσει την ιδανική πολιτεία, κάθε άνθρωπος χωριστά θα πρέπει να επιδιώξει τουλάχιστον να ρυθμίσει το πολίτευμα της δικής του ψυχής με βάση την Αλήθεια.

Κάποιες φορές ορισμένοι άνθρωποι που είναι φυλακισμένοι στις σκιές της σπηλιάς μπορούν και απαλλάσσονται επιτέλους από την επιρροή των ψεύτικων «φανερών αληθειών». Αυτοί οι λίγοι γενναίοι και ικανοί ανηφορίζουν παραπατώντας όλο φόβο και έκπληξη προς την έξοδο της σπηλιάς. Εκεί για πρώτη φορά αντικρίζουν το φως του ήλιου και τα αληθινά πράγματα. Όμως το ζήτημα δεν είναι τόσο απλό!

Αν κάποιος καταφέρνει να λυθού από τις αλυσίδες και βγουν από το σπήλαιο, θα τυφλωθούν από τη λάμψη του Ήλιου. Τότε, χωρίς δεύτερη σκέψη (δεν έχουν μάθει να σκέφτονται, παρά μόνο να βλέπουν παθητικά⁴), θα θέλουν με μανία να γυρίσουν πίσω στη θέση τους. Η Αλήθεια φαίνεται ότι είναι για γυμνασμένες πλάτες. Αλλιώς μπορεί να έχει άσχημα αποτελέσματα. Πρέπει να συνηθίσουν σιγά-σιγά το φως, τον Ήλιο, δηλαδή το Αληθινό, το Καλό, το Ωραίο, όπως λέει ο Πλάτωνας. Τότε θα καταλάβουν ότι όσα έβλεπαν μες στο σπήλαιο ήταν απλά σκιές των αληθινών πραγμάτων. Ίσως τότε σκεφτούν να επιστρέψουν για να ενημερώσουν για όλα αυτά τους φυλακισμένους συντρόφους τους. Πίσω, όμως, στο σπήλαιο, δε θα αντέχουν με ευκολία το σκοτάδι και προσπαθώντας να διδάξουν στους υπόλοιπους την αλήθεια, ίσως δεχτούν το μίσος και την αντίδρασή τους, γιατί θα θέλουν να τους «ξεβολέψουν».

Πλάτωνας και Αριστοτέλης στον πίνακα «Η Σχολή των Αθηνών» του Ραφαήλ (1509)

Στο έργο του «Πολιτεία» ο Πλάτωνας βάζει τον Σωκράτη να συνομιλεί με τον Γλαύκωνα πάνω σε αυτό το θέμα. Λέει ο Σωκράτης: «Αν κανείς ήθελε να επιχειρήσει να τους λύσει τα δεσμά και να τους ανεβάσει, δεν θα ήταν ικανοί να τον σκοτώσουν, αν μπορούσαν να τον πιάσουν στα χέρια τους; Αφού θα θεωρούσαν ότι θέλει να τους κάνει κακό και να τους τυφλώσει με το φως του ήλιου, ενώ αυτός θέλει να τους δείξει το μόνο αληθινό Φως της Γνώσης». Και ο Γλαύκωνας απαντά: «Βέβαια». Ο ίδιος ο δάσκαλος του Πλάτωνα, ο Σωκράτης, είχε ήδη καταδικαστεί σε θάνατο και εκτελέστηκε, γιατί τάχα έφερνε νέες επικίνδυνες ιδέες στην Αθήνα και οι νέοι κινδύνευαν να παρασυρθούν από αυτόν. Πάντως, ανεξάρτητα από τους κινδύνους, οι απελευθερωμένοι (που στην πραγματικότητα είναι οι φιλόσοφοι) έχουν χρέος να επιστρέψουν και να διδάξουν τους υπόλοιπους.

Από τον Μύθο του Σπηλαίου καταλαβαίνουμε ότι όταν ο Πλάτωνας μιλάει για παιδεία δεν εννοεί να πάρει κανείς ένα πτυχίο ή να διαβάζει κάθε μέρα το μάθημά του. Είναι περίπου όλη η ζωή του ανθρώπου.

Σε αυτό το διάστημα λίγοι πολίτες του κράτους του Πλάτωνα κατορθώνουν να περάσουν όλα τα στάδια της διαδικασίας της κρατικής εκπαίδευσης (γλώσσα, ρητορική, διαλεκτική, μουσικά, αστρονομία, μαθηματικά, φιλοσοφία κλπ.). Αυτοί έχουν δείξει ιδιαίτερα ηθικό χαρακτήρα και ικανότητα σε διάφορες κρατικές θέσεις που διορίζονται στο μεταξύ δοκιμαστικά. Γύρω στα 50 χρόνια τους θεωρούνται πλέον ότι είναι σε θέση να «δουν» τις Ιδέες, τις αιώνιες Αλήθειες πέρα από την ασταθή και ψεύτικη καθημερινότητα. Έχουν φτάσει στο ανώτατο επίπεδο της ανθρώπινης γνώσης.⁵ Τότε οι συμπολίτες τους και το κράτος τους παρακαλούν να καταδεχτούν να ασχοληθούν με την πολιτική εξουσία της πολιτείας, δηλαδή να γίνουν κυβερνήτες, έτσι ώστε να βοηθήσουν να έλθουν και άλλοι κατάλληλοι στη δική τους υψηλή γνώση, προς όφελος του κράτους, των συνανθρώπων τους και των εαυτών τους. Οι ίδιοι αυτοί, φιλόσοφοι πλέον, δε θέλουν να εμπλακούν με την διακυβέρνηση, αλλά το κάνουν με βαριά καρδιά και από αίσθημα υποχρέωσης και ευθύνης προς τους συνανθρώπους και το κράτος. Είναι οι «φιλόσοφοι-βασιλιάδες» του Πλάτωνα. Για αυτούς η δόξα, το συμφέρον, ο πλούτος, ο εγωισμός, η φιλοδοξία δεν έχουν κανένα νόημα. Είναι σοφοί, βαθιά ήρεμοι και ευτυχισμένοι έχοντας γνωρίσει βαθιά την πιο ψηλή Αλήθεια, το Καλό και το Ωραίο (που πάνε όλα μαζί). Η άνοδος από τη σπηλιά στο φως του Ήλιου δεν είναι μερικά βήματα ανηφορικά, όπως φαίνεται στις εικόνες, αλλά μία ολόκληρη ζωή σκληρού αγώνα για πραγματική γνώση και ανώτερο χαρακτήρα.

Παναγιώτης Παγωνίδης

⁴ Όπως στην τηλεόραση σήμερα...

⁵ Οι άλλοι, που δεν κατάφεραν να φτάσουν σε αυτό το επίπεδο, αναλαμβάνουν διάφορους ρόλους στο κράτος ανάλογα με την ικανότητα και την κλίση τους. Αντίθετα με αυτό που συμβαίνει σήμερα, η πολιτική, το κράτος, η παιδεία θεωρούνται από τον Πλάτωνα πολύ πιο σημαντικά από την οικονομία, το χρήμα, τον πλούτο. Οι πλούσιοι δεν έχουν καμία δύναμη στην ιδανική πόλη του Πλάτωνα. Μόνο παράγουν αγαθά και μαζεύουν πλούτο, έτσι ώστε να είναι δυνατό να λειτουργεί το τεράστιο πλατωνικό κράτος-σχολείο. Η πολιτική και η παιδεία είναι ανώτερες από την οικονομία. Ο Πλάτωνας αφήνει την παραγωγή πλούτου σε αυτούς που έχουν τις χειρότερες επιδόσεις στην παιδεία. Είναι η τάξη των «παραγωγών».

Κ. Καβάφης

Ο Κωνσταντίνος Καβάφης γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια στις 29 Απριλίου του 1863 και πέθανε στις 29 Απριλίου του 1993. Πέθανε από καρκίνο του λάρυγγα. Η μητέρα του ήταν αρχόντισσα και ο πατέρας του μεγαλέμπορας. Γνώριζε γαλλικά και αγγλικά. Τα πιο κρίσιμα χρόνια της διαμόρφωσης του τα πέρασε στην Κωνσταντινούπολη. Τελικά, μετά το 1903, εγκαταστάθηκε οριστικά στην Αλεξάνδρεια, όπου έμεινε ως το τέλος της ζωής του. Εργάστηκε εκεί ως δημόσιος υπάλληλος στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων της Αιγύπτου.⁶ Τα ποιήματα του Καβάφης χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες.

- **Ιστορικά.** Τα ποιήματα αυτά τα εμπνεύστηκε κυρίως από την ιστορική περίοδο που ξεκινά με τον Μέγα Αλέξανδρο και φτάνει στο Βυζάντιο.
- **Συναισθηματικά.** Τα εμπνεύστηκε από δικές του αναμνήσεις και σκέψεις του παρελθόντος.
- **Φιλοσοφικά.** Έχουν διδακτικό χαρακτήρα και συχνά βασίζονται σε ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα.

Η μορφή των στίχων του είναι παράξενη. Το ίδιο και η γλώσσας του. Ο Καβάφης χρησιμοποιούσε ασυνήθιστη γλώσσα. Ήταν ένα μείγμα καθαρεύουσας και δημοτικής. Χρησιμοποιούσε απλό και σύντομο λόγο με ελάχιστα επίθετα. Οι στίχοι του δεν είχαν ομοιοκαταληξία, κάτι που την εποχή εκείνη ήταν επαναστατικό για την ελληνική ποίηση. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του Καβάφης είναι η προσεγμένη ειρωνεία.

Σήμερα η ποίησή του όχι μόνο έχει επικρατήσει στην Ελλάδα, αλλά και κατέλαβε μία μεγάλη θέση στην ευρωπαϊκή ποίηση, ύστερα από τις μεταφράσεις των ποιημάτων του αρχικά στα γαλλικά, αγγλικά, γερμανικά και μετά σε πολλές άλλες γλώσσες.

Ο ποιητής βασανιζόταν με κάθε στίχο προτού νιώσει ικανοποιημένος. Σε αρκετές από τις συλλογές των ποιημάτων του υπάρχουν διορθώσεις από το χέρι του και συχνά, όταν επεξεργαζόταν ξανά τα ποιήματά του, τα τύπωνε αλλαγμένα.

Θα διερευνήσουμε παρακάτω το ζήτημα του σοφού ανθρώπου που βλέπει και προβλέπει αυτά που οι άλλοι δεν μπορούν στον Καβάφη. Θα δούμε το ίδιο θέμα στον ποιητή Σεφέρη. Το θέμα αυτό μπορούμε να το ερευνήσουμε στα ποιήματά του Καβάφης «Σοφοί δε Προσιόντων», «Θερμοπύλες» και «Ιθάκη». Από τον Σεφέρη θα αναφέρουμε στίχους από το ποίημά του «Ελένη» και ένα μέρος από τη δήλωσή του κατά της χούντας στο ραδιόφωνο του BBC το 1969.

Το ποίημα του Καβάφης «Σοφοί δε Προσιόντων» είναι το παρακάτω:

Οι άνθρωποι γνωρίζουν τα γινόμενα.
Τα μέλλοντα γνωρίζουν οι θεοί,
πλήρεις και μόνοι κάτοχοι πάντων των φώτων.
Εκ των μελλόντων οι σοφοί τα προσερχόμενα
αντιλαμβάνονται. Η ακοή
αυτών κάποτε εν ώραις σοβαρών σπουδών
ταράττεται. Η μυστική βοή
τούς έρχεται των πλησιαζόντων γεγονότων.
Και την προσέχουν ευλαβείς. Ενώ εις την οδόν
έξω, ουδέν ακούουν οι λαοί.

Καβάφης σε τοίχο στην Ολλανδία

⁶ Ένα σύντομο αυτοβιογραφικό σημείωμα του ποιητή που μιλάει για τον εαυτό του είναι το εξής: « Είμαι Κωνσταντινουπολίτης τήν καταγωγήν, αλλά έγεννήθηκα στήν Αλεξάνδρεια — σ' ένα σπίτι τής όδοϋ Σερίφ· μικρός πολϋ έφυγα, και άρκετϋ μέρος τής παιδικής μου ήλικίας τϋ πέρασα στήν Άγγλία. Κατόπιν έπισκέφθην τήν χώραν αϋτήν μεγάλως, αλλά για μικρόν χρονικόν διάστημα. Διέμεινα και στή Γαλλία. Στήν έφηβικήν μου ήλικίαν κατοίκησα ύπερ τά δύο έτη στήν Κωνσταντινούπολη. Στήν Ελλάδα είναι πολλά χρόνια που δέν έπηγα. Η τελευταία μου έργασία ήταν ύπαλλήλου εις ένα κυβερνητικόν γραφείον εξαρτώμενον από τϋ ύπουργείον τών Δημοσίων Έργων τής Αιγύπτου. Ξέρω Άγγλικά, Γαλλικά και όλίγα Ιταλικά». -

Το ποίημα θέλει να μας εξηγήσει ότι οι Θεοί γνωρίζουν τα πάντα, άρα και τα μέλλοντα. Όπως λέει: «Τα μέλλοντα γνωρίζουν οι θεοί,/ πλήρεις και μόνοι κάτοχοι πάντων των/ φώτων». Ο λαός ξέρει μόνο το παρόν και τίποτε από το μέλλον («εις την/ οδόν/ έξω, ουδέν ακούουν οι λαοί»). Ανάμεσα στον Θεό και τον λαό όμως ο Καβάφης βάζει τους σοφούς ανθρώπους. Αυτοί, όταν είναι σε σοβαρή σκέψη, καταλαβαίνουν και βλέπουν αυτά που είναι να γίνουν σε λίγο. Δίνουν μεγάλη σημασία σε αυτό. Νιώθουν υπεύθυνοι και έχουν άγχος για αυτά που ακούνε να πλησιάζουν και μπορεί να κάνουν κακό στους συμπολίτες τους. Ο Καβάφης αυτό το αναφέρει με τον δικό του τρόπο: «Η ακοή/ αυτών κάποτε εν ώραις σοβαρών σπουδών/ ταράττεται. Η μυστική βοή/ τους έρχεται των πλησιαζόντων/ γεγονότων./ Και την προσέχουν ευλαβείς».

Όλα αυτά μας έφεραν στον νου τα λόγια του Σεφέρη στον ραδιοφωνικό σταθμό του BBC, το 1969, ο οποίος μιλά εναντίον της Χούντας (1967-1973). Αυτό το αναφέραμε στη γιορτή του Πολυτεχνείου. Ο Σεφέρης λέει πως αυτό το γεγονός είναι πολύ δυσάρεστο. Επίσης λέει ότι στο τέλος θα έλθουν συμφορές. Ξέρουμε ότι στο τέλος της Χούντας είχαμε το δράμα του Πολυτεχνείου και την τουρκική κατάκτηση στην Κύπρο. Το τελευταίο μέρος της ομιλίας του Σεφέρη είναι το εξής:

« (...) στις δικτατορικές καταστάσεις ή άρχη μπορεί να μοιάζει εύκολη, όμως ή τραγωδία περιμένει αναπότρεπτη στο τέλος. Το δράμα αυτού του τέλους μάς βασανίζει, συνειδητά ή άσυνειδητά, όπως στους παμπάλαιους χορούς του Αίσχylου. Όσο μένει ή άνωμαλία, τόσο προχωρεί το κακό.

Είμαι ένας άνθρωπος χωρίς κανένα άπολύτως πολιτικό δεσμό και, μπορώ να το πω, μιλώ χωρίς φόβο και χωρίς πάθος. **Βλέπω μπροστά μου τον γκρεμό όπου μάς οδηγεί ή καταπίεση που κάλυψε τον τόπο. Αυτή ή άνωμαλία πρέπει να σταματήσει. Είναι έθνική έπιταγή.**

Τώρα ξαναγυρίζω στη σιωπή μου. Παρακαλώ το Θεό να μη με φέρει άλλη φορά σε παρόμοια ανάγκη να ξαναμιλήσω».

Ο Σεφέρης μας θυμίζει τον σοφό του Καβάφη που βλέπει τα δεινά που πλησιάζουν και έχει αγωνία («Βλέπω μπροστά μου τον γκρεμό όπου μας οδηγεί η καταπίεση που κάλυψε τον τόπο») και νιώθει το χρέος να ενημερώσει και να συμβουλέψει τους άλλους («Αυτή η άνωμαλία πρέπει να σταματήσει. Είναι εθνική έπιταγή»).

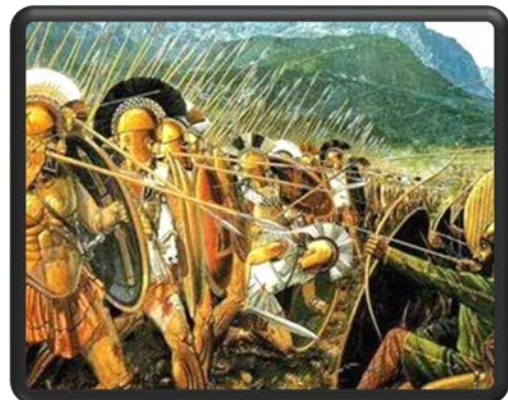
Επίσης, μαζί με τον κύριο μας βρήκαμε ένα σημείο του ποιήματός του Σεφέρη «Ελένη» που έχει σχέση με το θέμα μας. Ο Σεφέρης έγραψε στο ποίημά του «Ελένη»: «Τ' είναι Θεός; τι μη Θεός; και τι τ' ανάμεσό τους;». Την ιδέα την πήρε από τον αρχαίο συγγραφέα Ευριπίδη που έγραψε στην τραγωδία του «Ελένη»:

«Τι είναι ο Θεός ή ο μη Θεός ή το ανάμεσά τους;
Ποιος θνητός θα μας πει πως το έχει ψάξει πολύ
και βρήκε άκρη;»

Αυτό το «ανάμεσά τους» θα μπορούσε να είναι ο σοφός που στην αρχαία εποχή τον θεωρούσαν μερικές φορές έναν μικρό Θεό, όπως έχουμε πει στην ιστορία παλαιότερα.

Ξαναγυρνάμε στον Καβάφη και στο ποίημά του «Θερμοπύλες». Το ποίημα αυτό είναι το παρακάτω:

Τιμή σ' εκείνους όπου στην ζωή των
όρισαν και φυλάγουν Θερμοπύλες.
Ποτέ από το χρέος μη κινούντες·
δίκαιοι κι ίσοι σ' όλες των τες πράξεις,
αλλά με λύπη κιόλας κ' ευσπλαχνία·
γενναίοι οσάκις είναι πλούσιοι, κι όταν
είναι πτωχοί, πάλ' εις μικρόν γενναίοι,
πάλι συντρέχοντες όσο μπορούνε·
πάντοτε την αλήθεια ομιλούντες,
πλην χωρίς μίσος για τους ψευδομένους.

Και περισσότερη τιμή τους πρέπει
όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν)
πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος,
κ' οι Μήδοι επί τέλους θα διαβούνε.

Στη δεύτερη στροφή διαβάζουμε ότι αυτοί που φυλάνε Θερμοπύλες στη ζωή τους συχνά προβλέπουν ότι τελικά θα αποτύχουν. Θα αποτύχουν γιατί τελικά το Κακό είναι πιο ισχυρό. Το Κακό είναι οι Μήδοι που στο τέλος περνάνε, δηλαδή το Κακό περνάει, νικάει. Όμως αυτοί συνεχίζουν να φυλάνε Θερμοπύλες, να παλεύουν για το Καλό, γιατί είναι το σωστό και έτσι νιώθουν πιο καλά με τη συνείδησή τους. Στο σημείο αυτό οι άνθρωποι αυτοί βλέπουν το μέλλον, ξέρουν ότι είναι τραγικό, και όμως συνεχίζουν. Ίσως σκέφτονται ότι, αν δεν το κάνουν, όλα θα γίνουν χειρότερα. Σκέφτονται ότι έχουν χρέος απέναντι στους συναθρώπους τους, αφού αυτοί μόνο έχουν την ικανότητα να βλέπουν το Καλό και τη δύναμη να πολεμάνε για αυτό.

ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΑΒΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΒΑΦΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΜΑΣ

ΟΜΩΣ ΟΙ ΣΟΦΟΙ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΣΙΑΖΟΥΝ...

Οι άνθρωποι κατανοούν το παρόν.
Οι θεοί το μέλλον.
Οι σοφοί μπορούν να προβλέψουν το κοντινό μέλλον.
Η ακοή τους, μία ώρα βαθιάς μελέτης, ταραάζεται.
Η σκέψη τους πλησιάζει τα γεγονότα που έρχονται
μυστικά.
Την ίδια ώρα ο λαός
τίποτε δεν μπορεί να κατανοήσει.

ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

Δόξα σ' εκείνους που στη ζωή τους
προστατεύουν Θερμοπύλες.
Ποτέ δε σταματούν την προσπάθεια
δίκαιοι στις πράξεις τους
με λύπη και συμπόνια όμως.
Και είναι γενναίοι όταν είναι πλούσιοι,
αλλά και όταν είναι φτωχοί πάλι είναι ανάλογα γενναίοι.
Πάντοτε την αλήθεια προσπαθούν να λένε
όμως χωρίς μίσος για τους ψεύτες.

Τους αξίζει τιμή. Και περισσότερη τιμή,
όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν)
πως το κακό θα περάσει στο τέλος
και θα επικρατήσει.

Αλέξανδρος Δεληγιάννης
Αλέξανδρος Δημητρακόπουλος
Τηλέμαχος Παπάς

Ο ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ (Leonardo da Vinci)

Homo universalis (καθολικός, συνολικός άνθρωπος) είναι ο ιδανικός τύπος ανθρώπου της Αναγέννησης, όπως μάθαμε φέτος στην ιστορία. Ο πιο χαρακτηριστικός και ίσως ο μόνος πραγματικός homo universalis είναι ο διάσημος **Λεονάρντο ντα Βίντσι** (1452-1519). Ασχολήθηκε με πολλά. Ήταν ζωγράφος, γλύπτης, εφευρέτης, αρχιτέκτονας, μηχανικός, επιστήμονας. Ολόκληρο το όνομά του ήταν "Leonardo di ser Piero da Vinci", αν και υπέγραφε τα έργα του ως "Leonardo" ή "Io, Leonardo" (= Εγώ, ο Λεονάρντο). Μεγάλωσε με τον πατέρα του στη Φλωρεντία, όπου από πολύ μικρή ηλικία έδειξε ψηλή νοημοσύνη και καλλιτεχνικό ταλέντο.

Ο Λεονάρντο

Ο Λεονάρντο νέος

Αυτός ήταν και ο λόγος που τον έστειλαν σε ηλικία δεκατεσσάρων χρονών ως μαθητευόμενο στο εργαστήριο του φλωρεντινού ζωγράφου και αρχιτέκτονα Βερόκιο. Εκεί ο Λεονάρντο έκανε και δικούς του πίνακες. Το 1482 μετακόμισε στο Μιλάνο, όπου είχε δικό του εργαστήριο με βοηθούς. Το 1499 εγκατέλειψε το Μιλάνο και πέρασε ένα διάστημα στη Βενετία. Το 1500 επέστρεψε στη Φλωρεντία. Ο Λεονάρντο πέθανε στις 2 Μαΐου στο Κλου της Γαλλίας, κοντά στον βασιλικό πύργο του Αμπουάζ. Σύμφωνα με προσωπική του επιθυμία, τον έθαψαν σε μία κοντινή εκκλησία. Στον τάφο του έχει διατηρηθεί η επιγραφή της εκκλησίας, η οποία αναφέρει: «Στην αυλή αυτής της εκκλησίας ετάφη ο Λεονάρντο ντα Βίντσι, ευγενής από το Μιλάνο, μηχανικός και αρχιτέκτονας του βασιλιά, ειδικός της μηχανικής και κατά το παρελθόν επίσημος ζωγράφος του δούκα του Μιλάνου».

Ο άγγελος που ζωγράφησε ο Λεονάρντο

Σε έναν πίνακα του Βερόκιο με τίτλο «Η Βάπτισμα του Ιησού» (1474-75), ο δάσκαλος του τού ανέθεσε να ζωγραφίσει έναν άγγελο. Λένε ότι ένας άγγελος που ζωγράφησε ο Λεονάρντο ήταν τόσο όμορφος, που όλοι κοιτούσαν αυτόν. Ο Βερόκιο, αφού είδε τον Λεονάρντο να τον ξεπερνά, αρνήθηκε να ξαναζωγραφίσει.

Ο Λεονάρντο κρατούσε σημειώσεις στα σαράντα τετράδια του με θέματα από πολλές επιστήμες και τέχνες. Επειδή ήταν αριστερόχειρας, τον βόλευε η βουστροφηδόν γραφή την οποία διάβαζε με τη βοήθεια ενός καθρέφτη.⁷

Ήταν ένας πραγματικός ερευνητής. Ερευνούσε και παθιαζόταν όσπου να ανακαλύψει κάτι. Μετά το παρατούσε γιατί έχανε το ενδιαφέρον του και ξεκινούσε για μία άλλη ανακάλυψη. Πολλά από τα έργα του έμειναν μισοτελειωμένα, γιατί κάποια στιγμή αυτό που ήθελε να «πει» ή να ανακαλύψει πραγματοποιήθηκε πριν από το τελειώμά τους. Ήταν σαν να μην είχε χρόνο να ασχοληθεί κι άλλο με αυτό, γιατί περίμεναν αμέτρητα άλλα πράγματα να ανακαλύψει και να πει!

Έκανε ακόμη και ανατομία, δηλαδή άνοιγε με μαχαίρι τα πτώματα των νεκρών εγκληματιών που τα έπαιρνε από τις φυλακές, αλλά και των αρρώστων που πέθαιναν στο νοσοκομείο Santa Maria Novella της Φλωρεντίας. Ήθελε να καταλάβει πώς είναι το σώμα από μέσα και να ανακαλύψει την πηγή της ζωής. Έκανε πολλά σχέδια του ανθρώπινου σώματος. Μελέτησε το νευρικό, το πεπτικό και το γεννητικό σύστημα. Μελέτησε την καρδιά, τον εγκέφαλο, τους μύες, τα μάτια. Σταμάτησε μόνο όταν ο Πάπας του απαγόρευσε να συνεχίσει. Πρόλαβε όμως να κατανοήσει την κατασκευή του ανθρώπινου σκελετού, τη λειτουργία των μυών, το φλεβικό και αρτηριακό σύστημα, όσο κανείς άλλος μέχρι τότε.

Ο Λεονάρντο

Έκανε συστηματικές παρατηρήσεις σχετικά με το πέταγμα των πουλιών. Έτσι, έγινε διάσημος επινοώντας και σχεδιάζοντας ιπτάμενες μηχανές και «ελικόπτερα». Δεν σταμάτησε όμως σε αυτά αφού επινόησε υγρόμετρα, άρματα μάχης, αλλά και ποδήλατα, «αυτοκίνητα» (αυτοκινούμενα) μηχανήματα. Ασχολήθηκε πολύ με την κατασκευή νερόμυλων, ατμοκίνητων κανονιών, αναπνευστικών συσκευών, υποβρυχίων και σκάφανδρων!

Πέθανε ευτυχισμένος, αποχαιρετώντας τον κόσμο. Είχε βάλει τις ομορφιές του κόσμου μέσα στα έργα του και είχε προσπαθήσει παθιασμένα να απαντήσει στα ερωτήματά του. Ο μεγάλος δάσκαλος, ξεψυχώντας, είπε την πρόταση που χαρακτήριζε τη «πλούσια» ζωή του: «Όπως μια γεμάτη ημέρα χαρίζει γαλήνιο ύπνο, έτσι και μια ζωή που χρησιμοποιήθηκε καλά προσφέρει έναν ευτυχισμένο θάνατο».

Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι, σύμφωνα με τον μεγάλο Γάλλο ζωγράφο Ντελακρουά, ήταν ο μεγαλύτερος ζωγράφος όλων των εποχών. Πολλοί τον θεωρούν τον πιο ευφυή άνθρωπο που περπάτησε ποτέ στη γη.

Πρόσφατα εκδόθηκε ένα βιβλίο με τίτλο «Σκέψου όπως ο Λεονάρντο Ντα Βίντσι».⁸ Σε αυτό το βιβλίο υπάρχουν επτά τρόποι να σκεφτόμαστε σωστά και να ερευνούμε, σύμφωνα με τον Λεονάρντο ντα Βίντσι. Αυτοί είναι:

⁷ βουστροφηδόν: αρχαίος τρόπος γραφής από τα δεξιά προς τα αριστερά και στην επόμενη σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά και στην επόμενη σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά κ.ο.κ.

⁸ Γκελμπ, Τζ. Μ. (2007). Σκέψου όπως ο Λεονάρντο ντα Βίντσι. Τα μυστικά μιας μεγαλοφυΐας (Α. Σπέρτου μετάφρ.). Αθήνα: Κέδρος.

Curiosita – Η περιέργεια που δε σταματά ποτέ και η ασταμάτητη αναζήτηση της αλήθειας και της συνεχούς μάθησης.

Dimostrazione – Η δοκιμασία της γνώσης μας, αν ισχύει στην εμπειρία, η επιμονή στην έρευνα και η διάθεση να μαθαίνουμε από τα λάθη μας.

Sensazione – Η συνεχής εκπαίδευση των αισθήσεων, ιδιαίτερα της όρασης,⁹ για να ζωντανεύει η εμπειρία.

Sfumato¹⁰ – Η διάθεση να προσεγγίσουμε ερευνητικά την ασάφεια, το παράδοξο, την αβεβαιότητα για να τα φωτίσουμε. Δεν πρέπει να τα αποφεύγουμε.

Art/Scienza – Η ανάπτυξη της ισορροπίας ανάμεσα στην επιστήμη και την τέχνη, ανάμεσα στη λογική και τη φαντασία. Η σκέψη και με τα δυο ημισφαίρια του εγκεφάλου (αριστερό και δεξιό).

Corporalita – Η καλλιέργεια της σωματικής χάρης, της αμφιδεξιότητας (η χρήση το ίδιο του αριστερού και του δεξιού μέρους του σώματος), της καλής φυσικής κατάστασης, ισορροπημένη κυριαρχία πάνω στο σώμα μας. Εδώ θυμόμαστε το «νους υγιής σε σώμα υγιές».

Connessione – Να μην ξεχνάς ότι όλα τα πράγματα και τα φαινόμενα συνδέονται μεταξύ τους. Να έχεις συστηματική, οργανωμένη σκέψη.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

- ❖ Θα έρθει η εποχή που άνθρωποι όπως εγώ θα κοιτάζουν την δολοφονία των ζώων όπως τώρα κοιτάνε την δολοφονία ανθρώπων.
- ❖ Υπάρχουν τριών ειδών άνθρωποι. Εκείνοι που βλέπουν, εκείνοι που βλέπουν όταν τους δείχνουν και εκείνοι που δεν βλέπουν.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΟΥ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

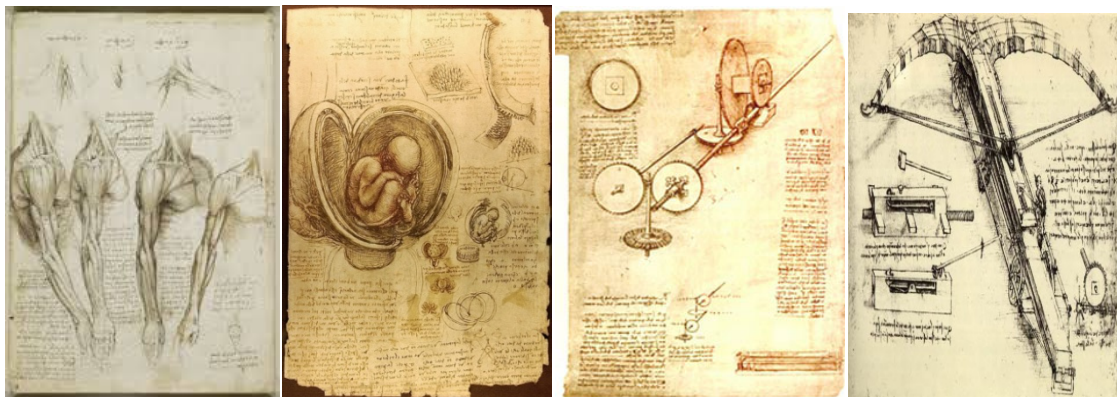

Ο Μυστικός Δείπνος

Μόνα Λίζα

ΣΚΙΤΣΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ

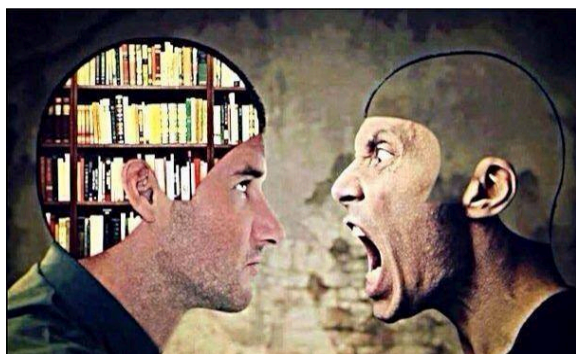

Αρετή Λώλου
Εύα Χαριζάνη
Σόφη Αγοράκη

⁹ Ο Λεονάρντο έλεγε συχνά: «sapere vedere» (να ξέρεις πώς να βλέπεις). Ο Λεονάρντο θεωρούσε την όραση ως την κορυφαία αίσθηση του ανθρώπου.

¹⁰ Ο όρος αυτός σημαίνει στην κυριολεξία «ανεβαίνοντας όπως ο καπνός».

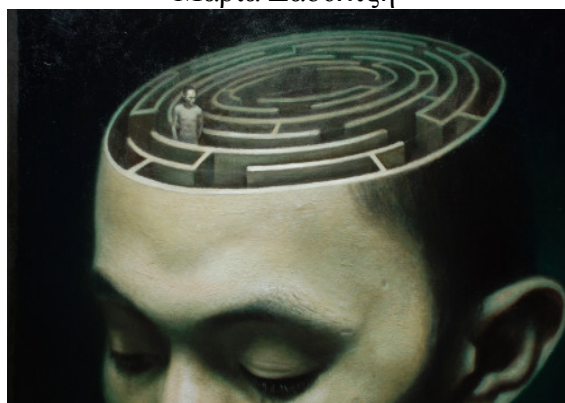
ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΧΙΛΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Μαρία Δαουλτζή

Τηλέμαχος Παπάς

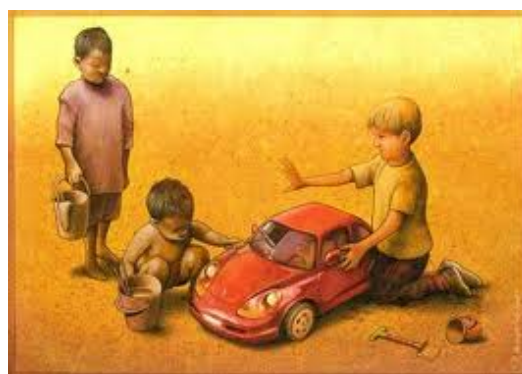
Τηλέμαχος Παπάς

Τηλέμαχος Παπάς

Ευαγγελία Χαριζάνη

Ευαγγελία Χαριζάνη

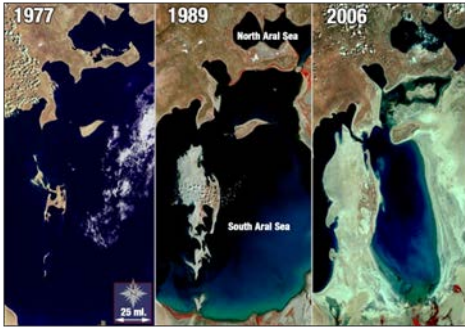
Τηλέμαχος Παπάς

Η ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΑΡΑΛΗΣ

Η λίμνη Αράλη ή τουλάχιστον ό, τι απέμεινε από αυτή βρίσκεται στην κεντρική Ασία, μεταξύ του Καζακστάν και του Ουζμπεκιστάν. Η λέξη Αράλη σημαίνει «η λίμνη των νησιών», επειδή κάποτε είχε πάνω από 1.500 μικρά νησιά. Μέχρι πριν από κάποια χρόνια ήταν η τρίτη μεγαλύτερη λίμνη του κόσμου, γιατί ξεπερνούσε τα 68.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Σήμερα όλος ο πλανήτης μιλάει για την εξαφάνισή της. Η επιφάνειά της συρρικνώθηκε σε

ποσοστό 90% από το 1960! Η συρρίκνωση οφείλεται στην εκτροπή των δύο κύριων ποταμών που τροφοδοτούσαν την λίμνη. Αυτό το έκανε η τότε Σοβιετική Ένωση για την άρδευση του Ουζμπεκιστάν, του Καζακιστάν και του Τουρκμενιστάν. Μετέτρεψε την έρημο σε καλλιεργήσιμες

Η συρρίκνωση της Αράλης

εκτάσεις κυρίως βαμβακοφυτείες. Το νότιο κομμάτι της λίμνης ξεράθηκε και αποκαλύφτηκε ένα έδαφος ιδιαίτερα αλμυρό. Οι ανεμοθύελλες, μετέφεραν το αλάτι της λίμνης στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Οι αγρότες προσπάθησαν να ξεπλύνουν τα χωράφια τους παίρνοντας μεγάλες ποσότητες νερού και έτσι το πρόβλημα γίνονταν όλο και πιο μεγάλο, γιατί το νερό που έφθανε τελικά στην λίμνη ήταν ολοένα και λιγότερο και, επιπλέον, γεμάτο φυτοφάρμακα και λιπάσματα. Αυτό κατέστρεψε τη χλωρίδα και την πανίδα της λίμνης και την αλιεία. Εκεί που κάποτε υπήρχαν νερά γεμάτα ζωή τώρα υπάρχουν λίγα ψάρια και κουφάρια αλιευτικών πλοίων. Η

μόλυνση αυτή από τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα είχε σοβαρές επιπτώσεις και στους ανθρώπους της περιοχής. Έρευνες έδειξαν ότι αυξήθηκαν τα ποσοστά βρεφικής θνησιμότητας, οι βρογχίτιδες, οι αρθρίτιδες αλλά και ο καρκίνος του ήπατος. Τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες να σωθεί η λίμνη. Κατασκευάστηκε φράγμα, ώστε να ανέβει η στάθμη των νερών κατά δώδεκα μέτρα και να μειωθεί το αλάτι στη λίμνη ώστε να μπορούν να ζήσουν τα ψάρια. Παρόλα αυτά, τα διάφορα κράτη της περιοχής (που δεν είναι όλα αρκετά δημοκρατικά) δεν παραμερίζουν τους ανταγωνισμούς τους και δεν συνεργάζονται για τη διάσωση της λίμνης. Για παράδειγμα, το Ουζμπεκιστάν, στο οποίο βρίσκεται η Νότια Αράλη, αρνείται να σταματήσει τη μονοκαλλιέργεια βαμβακιού, γιατί έχει την τρίτη θέση στις εξαγωγές παγκοσμίως. Έτσι η αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού προβλήματος της περιοχής δε γίνεται σωστά.

Αλέξανδρος Δεληγιάννης

[ΠΑΝ] ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ» – ΑΠΛΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Το παραπάνω γνωμικό είναι από τα πιο γνωστά. Ακούγεται μάλιστα πολύ συχνά στον καθημερινό μας λόγο. Το λένε ακόμη και άνθρωποι που ξέρουν λίγα ή καθόλου αρχαία ελληνικά. Ακούγεται, μάλιστα, με δύο διαφορετικούς τρόπους: στην πρώτη με το επίθετο «παν» ως πρώτη λέξη και στη δεύτερη χωρίς αυτό το επίθετο. Δηλαδή:

- α) Πᾶν μέτρον ἄριστον β) Μέτρον ἄριστον

Η έκφραση αυτή ανήκει στον Κλεόβουλο (6ος αι. π. Χ.). Η σωστή του εκδοχή είναι «μέτρον ἄριστον», όπως αναφέρθηκε από αυτόν. Το σημαντικό όμως δεν είναι αυτό. Το σημαντικό είναι το νόημα της λέξης «μέτρο».

Για να το διερευνήσουμε θα καταφύγουμε στον αρχαίο Έλληνα φιλόσοφο Αριστοτέλη και πιο συγκεκριμένα στο βιβλίο του *Ηθικά Νικομάχεια*. Εκεί μιλάει για την αρετή. Η αρετή είναι μία μεσότητα, δηλαδή μία σωστή και μετρημένη «δόση» ενός χαρακτηριστικού. Για παράδειγμα, έχουμε την αρετή του θάρρους. Αυτή η αρετή κινδυνεύει να χαθεί, όταν το στοιχείο του θάρρους αυξηθεί ή μειωθεί υπερβολικά. Όταν αυξηθεί υπερβολικά, μιλάμε για θράσος ή για αυτό που ονομάζεται «άγνοια κινδύνου». Είναι θάρρος να μπει σε ένα κλουβί ενός πεινασμένου λιονταριού; Είναι κάτι άλλο... Όταν το θάρρος μειωθεί υπερβολικά, μιλάμε για δειλία, για λιγοψυχία κλπ. Παράδειγμα: να είσαι στο μάθημα, να έχεις μία σχεδόν σίγουρη απάντηση στο μυαλό σου σε μία ερώτηση του κυρίου και όμως να μη σηκώνεις χέρι, γιατί σκέφτεσαι ότι ίσως μία στο εκατομμύριο απαντήσεις με λάθος τρόπο και γίνεις ρεζίλι.

Δηλαδή:

~~δειλία~~ → θάρρος ← ~~θράσος~~

(έλλειψη → αρετή-μεσότητα ← υπερβολή)

ΠΟΙΟΣ ΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΡΕΤΗ-ΜΕΣΟΤΗΤΑ;

Υπάρχει, βέβαια, ένα ακόμη θέμα ή και πρόβλημα: ποιος ορίζει και ποιος καθορίζει την έννοια του μέτρου σε κάθε συμπεριφορά μας; Μάλλον δεν είναι σωστό να πούμε ότι αυτό ορίζεται με νόμο ή από κάποια εξουσία. Ο Αριστοτέλης μας έχει δώσει την απάντηση. Οι άνθρωποι που έχουν φρόνηση, όσοι δηλαδή έχουν μυαλό, αυτοί οι ίδιοι ορίζουν την έννοια της μεσότητας και της αρετής, που βρίσκεται ανάμεσα σε υπερβολή και έλλειψη.

Την αρετή του μέτρου περιγράφουν και πολλές παροιμιακές εκφράσεις. Παράδειγμα, μία τουρκική παροιμία λέει: «Μην ξαπλώνεις σε χαμηλά μέρη, θα σε παρασύρει η πλημμύρα. Μην ξαπλώνεις σε ψηλά μέρη, θα σε παρασύρουν οι άνεμοι».

Αλκμήνη Σούλα

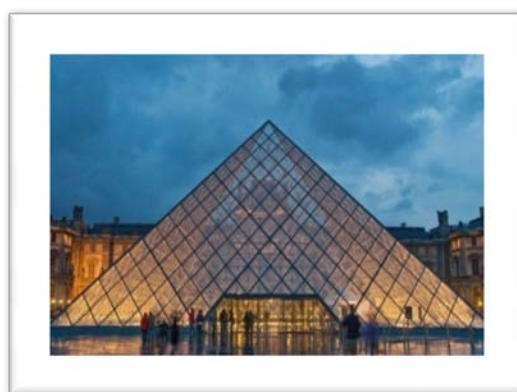
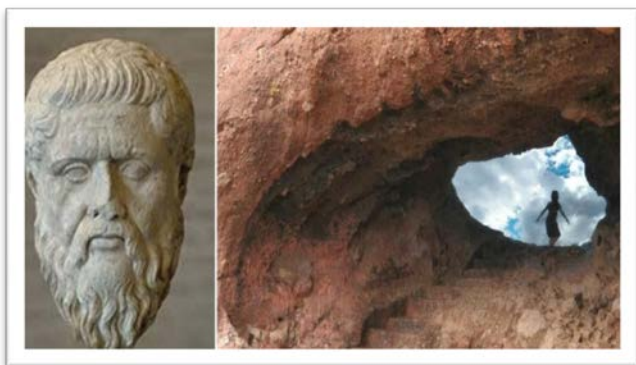
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

Ο Κόσμος των Ιδεών είναι μια σκέψη του αρχαίου Έλληνα φιλόσοφου Πλάτωνα. Ο Κόσμος των Ιδεών είναι ένας κόσμος που το τέλει κυριαρχεί. Εκεί βρίσκονται τα πρωτότυπα πράγματα που βρίσκονται και στον δικό μας καθημερινό κόσμο. Το μέρος όπου βρίσκεται αυτός ο Κόσμος των Ιδεών είναι απροσδιόριστος. Για τον Πλάτωνα, ο Κόσμος των Ιδεών είναι ανώτερος από τον δικό μας κόσμο εδώ στη γη. Εδώ δεν υπάρχει το τέλει. Εκεί όλα είναι τέλεια και απόλυτα ολοκληρωμένα. Οι παρακάτω εικόνες βρέθηκαν στο διαδίκτυο. Ίσως κάτι δείχνουν από τον Κόσμο των Ιδεών. Εσείς τι λέτε;

Παναγιώτης Παγωνίδης - Αλέξανδρος Δημητρακόπουλος

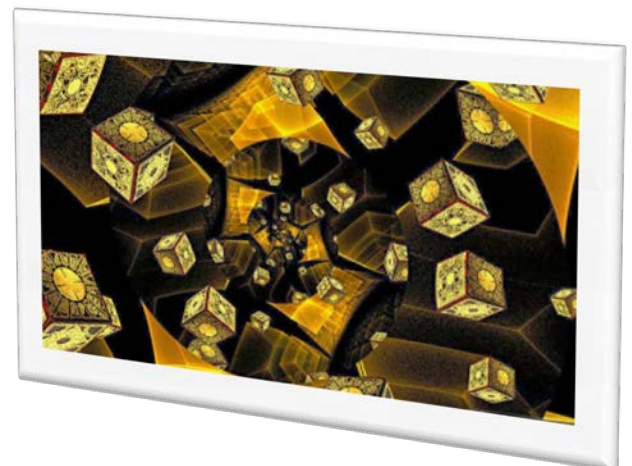
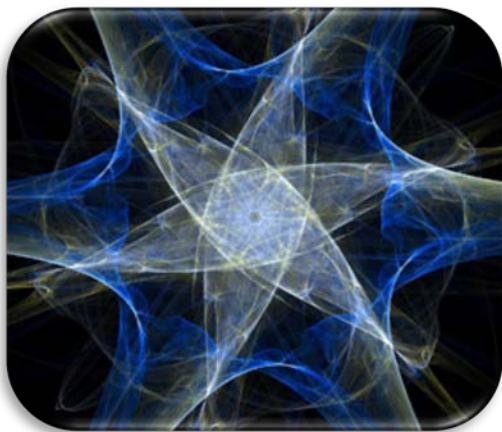
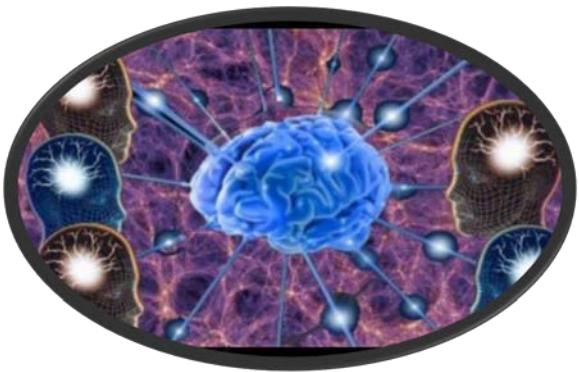
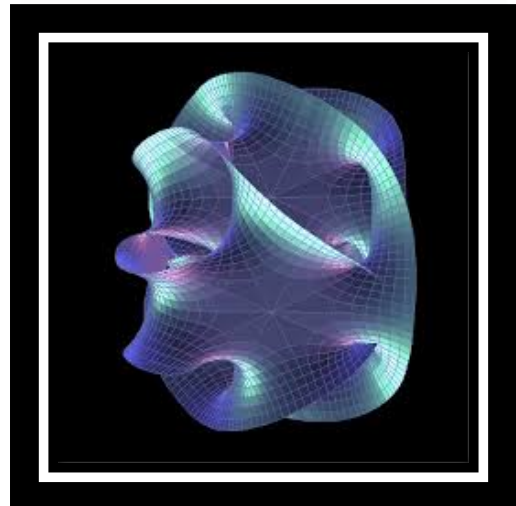

Αλέξανδρος Δεληγιάννης

Τηλέμαχος Παπάς

Τηλέμαχος Πατάς

ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΚΑΙ ΚΟΛΑΣΗ

Α. ΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ

Τι εννοούμε όταν λέμε τις λέξεις «Παράδεισος» και «Κόλαση»; Στη σημερινή εποχή αν ρωτήσεις κάποιον για αυτές τις έννοιες θα πάρεις περίπου την εξής απάντηση: «Παράδεισος είναι ένας όμορφος τόπος όπου όλοι είναι χαρούμενοι, ενώ Κόλαση είναι ένας απάιστος τόπος όπου οι κάτοικοί του βασανίζονται μέρα νύχτα».

Παράδεισος και Κόλαση

Στο θέμα του Παράδεισου και της Κόλασης υπάρχουν κάποιες διαφορές ανάμεσα στους δυτικούς χριστιανούς (καθολικούς και προτεστάντες) και σε εμάς τους ορθόδοξους. Συχνά η Εκκλησία κατηγορείται ότι χρησιμοποιεί τον Παράδεισο και την Κόλαση για να τρομάζει τους ανθρώπους και να τους οδηγεί έτσι να ακολουθούν τους κανόνες της. Αυτή η κατηγορία δεν είναι σωστή, κυρίως όταν την απευθύνουν στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Όπως ξέρουμε από το μάθημα των θρησκευτικών, ο Θεός αποτελείται από τρία Πρόσωπα, τον Πατέρα τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Αυτά έχουν τέλεια συμφωνία και αγάπη μεταξύ τους. Οι πράξεις τους είναι σαν πράξεις ενός μόνο προσώπου που έχει μία και την ίδια θέληση. Αυτή η αγάπη μεταξύ των τριών Προσώπων της Αγίας Τριάδας είναι ένα παράδειγμα πώς πρέπει να αγαπιούνται οι χριστιανοί μεταξύ τους και γενικά όλοι οι άνθρωποι μεταξύ τους. Επίσης, έτσι καταλαβαίνουμε το είδος και το μέγεθος της αγάπης που δείχνει σε μας τους ανθρώπους ο Θεός. Είναι η ίδια που δείχνει απέναντι στον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Τα πράγματα

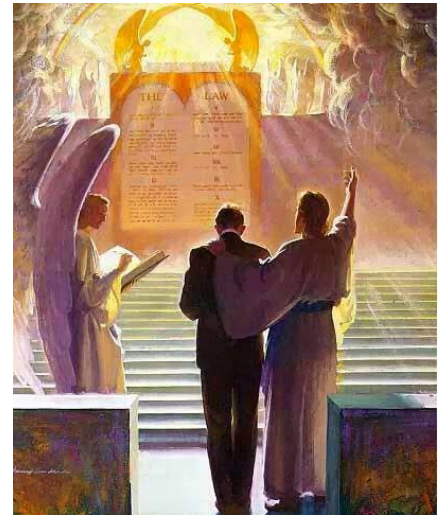
είναι απλά. Η Εκκλησία, δηλαδή ο αντικαταστάτης του Χριστού στη γη, προσπαθεί να μάθει στον άνθρωπο να αγαπά τον Θεό, ενώ ο διάβολος προσπαθεί με διάφορους τρόπους να πείσει τον άνθρωπο να μισήσει τον Θεό, γιατί τάχα του συμπεριφέρεται σαν αφέντης προς δούλο.

Παράδεισος λοιπόν για την Ορθοδοξία είναι μια κατάσταση αγάπης ανάμεσα στον Θεό και τους ανθρώπους. Και αυτό είναι δυνατό όταν οι άνθρωποι έχουν τις ίδιες επιθυμίες και τον ίδιο «χαρακτήρα» και συμπεριφορά αγάπης με την Αγία Τριάδα, δηλαδή με τον Θεό.

Αντίθετα, Κόλαση είναι μία κατάσταση όπου οι άνθρωποι έχουν αρνηθεί την αγάπη που τους δείχνει ο Θεός (η Αγία Τριάδα, δηλαδή) και οι ίδιοι δεν έχουν αγάπη για κανέναν πραγματικά, παρά μόνο επιδιώκουν τις απολαύσεις του εαυτού τους. Βλέπουν τους άλλους σαν να είναι εχθροί και ζούνε έτσι μέσα σε έναν κόσμο σκληρό, επικίνδυνο, εχθρικό, μοναχικό, δυστυχημένο. Αυτή είναι η Κόλαση, η οποία μπορούμε να πούμε ότι αρχίζει από τη ζωή εδώ στη γη και συνεχίζεται μετά τον θάνατό τους.

Στον δυτικό χριστιανισμό, δηλαδή στους καθολικούς χριστιανούς και κυρίως στους προτεστάντες, ο Θεός παρουσιάζεται συχνά ως αυστηρός και ψυχρά λογικός νομοθέτης, ο οποίος βγάζει νόμους και δίνει εντολές. Ακόμη και αν δεν καταλαβαίνουν οι άνθρωποι γιατί μπαίνουν τέτοιες εντολές και τέτοιοι αυστηροί νόμοι, πρέπει να υπακούουν. Όσοι τις ακολουθούν δέχονται τις ευλογίες του Θεού-νομοθέτη σε αυτή τη ζωή αλλά και στη ζωή μετά θάνατο. Είναι αυτοί που πηγαίνουν στον Παράδεισο, έναν τόπο όπου όλοι είναι ευτυχισμένοι και χαρούμενοι. Αντιθέτως όσοι δεν τις ακολουθούν, μετά τον θάνατο τους, καταδικάζονται στην αιώνια φυλακή που ονομάζεται Κόλαση. Ο Θεός δηλαδή των δυτικών χριστιανών φαίνεται πιο πολύ να κρίνει, να απειλεί και να καταδικάζει παρά να αγαπάει. Τέτοια συμπεριφορά δείχνει και ο Θεός των Εβραίων στην Παλαιά Διαθήκη, ο Γιαχβέ.

Για την άγνοια και τις παρεξηγήσεις που είναι συχνές πάνω στο θέμα του Παράδεισου και της Κόλασης στον Ορθόδοξη Εκκλησία μας φταίει και κάτι άλλο. Φταίει ότι οι Ορθόδοξοι συνήθως δεν ασχολούνται σοβαρά με τα ζητήματα της θρησκείας τους (όπως κάνουν για παράδειγμα οι προτεστάντες, που διαρκώς μελετούν την Αγία Γραφή από μόνοι τους). Αποτέλεσμα είναι πολλές φορές να μην είναι ξεκάθαρες στο μυαλό τους και στην ψυχή τους ορισμένες βασικές αλήθειες. Έτσι εξηγείται γιατί πολλοί ορθόδοξοι χριστιανοί έχουν μία ιδέα για τον Παράδεισο και την Κόλαση που θυμίζει περισσότερο προτεσταντισμό παρά ορθοδοξία.

B. ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

Όμως τι υποστηρίζουν και οι άλλες θρησκείες για τις έννοιες του Παράδεισου και της Κόλασης;

Ο **βουδισμός** είναι μία θρησκεία που μπορούμε να την ονομάσουμε «άθεη». Δεν ενδιαφέρεται να προσδιορίσει τα χαρακτηριστικά ενός συγκεκριμένου Θεού και πάνω σε αυτό το θέμα πολλές βουδιστικές σχολές διαφωνούν. Επίσης τον βουδισμό δεν έχουμε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη δημιουργία του κόσμου και για την αληθινή του ουσία. Ο βουδισμός ιδρύθηκε τον 5^ο

αιώνα από τον Σιγχάρτα

Γκοτάμα, ο οποίος έγινε «βούδας», δηλαδή «φωτισμένος». Είναι απλωμένος σε περιοχές της Ασίας

(Κίνα Θιβέτ, Κεϋλάνη, Ινδία κλπ.), έχει πολλά παρακλάδια και πιστεύουν σε αυτόν περίπου μισό δισεκατομμύριο άνθρωποι.

Ο Κομφούκιος

Βασικό ζήτημα για τον βουδισμό είναι αιτία όλων των κακών που συμβαίνουν στον άνθρωπο είναι οι τυφλές και ασταμάτητες επιθυμίες του, που συνεχώς τον ταράζουν. Για τον βουδισμό αυτό είναι λανθασμένο και συμβαίνει επειδή ο άνθρωπος δεν έχει καταλάβει πως όλα τα πράγματα διαρκούν για λίγο και μπορούν να αλλάξουν. Ο άνθρωπος μπορεί να

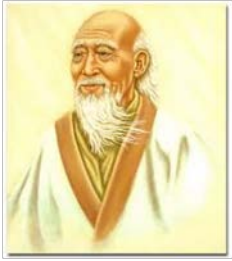

Βουδιστής μοναχός
διαλογίζεται

ξεπεράσει τον πόνο και την τραγικότητα της ζωής αυτής μόνο όταν καταφέρει να φτάσει στη «Νιρβάνα». Στη Νιρβάνα φτάνει κανείς με διάφορες σωματικές και διανοητικές ασκήσεις (γιόγκα, διαλογισμός κλπ.). Η Νιρβάνα είναι μια κατάσταση του ανθρώπου στην οποία αυτός έχει διώξει όλες τις επιθυμίες. Οδηγεί στην πραγματική γνώση, η οποία διαλύει την άγνοια και κατευθύνει τον άνθρωπο στον «φωτισμό» του, σε μία κατάσταση γαλήνης και ευτυχίας. Στον βουδισμό η «Νιρβάνα» είναι αυτό που σε μας είναι ο Παράδεισος. Κόλαση στον βουδισμό είναι να ζει κανείς δούλος των επιθυμιών του.

Στον **κομφουκιανισμό**, ο οποίος ιδρύθηκε στην Κίνα από τον Κομφούκιο (551-479 π.Χ.), διδάσκεται ότι όσοι είναι ενάρητοι μετά τον θάνατο τους εξακολουθούν να ζουν ως πνεύματα και

μάλιστα στα μέρη όπου έμεναν όταν ήταν ζωντανοί. Όσοι ήταν κακοί, τιμωρούνται να μην τους θυμάται κανείς μετά τον θάνατο τους.

Ο Λάο-Τσε

Σύμφωνα με τον **ταοϊσμό**, που ιδρύθηκε από τον Λάο-Τσε στην Κίνα (6ος αιώνας π.χ), σκοπός του ανθρώπου είναι να γίνει αθάνατος. Επειδή όμως ο άνθρωπος θεωρείται πως αποτελείται μόνο από ύλη, η αιώνια ζωή δεν θα είναι της ψυχής αλλά του υλικού σώματος. Αυτό μπορεί να το πετύχει κανείς με διάφορες ασκήσεις (γυμναστικές ασκήσεις του σώματος, ασκήσεις αναπνοής και ασκήσεις εγκράτειας απέναντι σε επιθυμίες και ανάγκες). Με τον τρόπο αυτό τα θνητά όργανα του σώματος δίνουν τη θέση τους σε αθάνατα. Όταν φτάσει ο πιστός στο σημείο αυτό γίνεται αθάνατος, ανεβαίνει στον ουρανό και πεθαίνει. Ο θάνατος όμως αυτός είναι μια ψευδαίσθηση. Το αθάνατο σώμα συνεχίζει να ζει με άλλους αθάνατους. Τελικά Παράδεισος για τους ταοϊστές είναι η μετατροπή του θνητού σώματος σε αθάνατο. Κόλαση είναι η αδυναμία αυτής της μετατροπής και η παραμονή του σώματος του πιστού σε κατάσταση θνητού σώματος, δηλαδή σώματος που βαδίζει προς τον θάνατο του οποίου είναι δούλος.

Περιστρεφόμενος μουσουλμάνος δερβίσης προσπαθεί να επικοινωνήσει με το Θεό.

Ο **ισλαμισμός** (ή μουσουλμανισμός ή μωαμεθανισμός) ιδρύθηκε από τον Μωάμεθ (570-632 μ.Χ.) και είναι επηρεασμένος από τον χριστιανισμό και τον ιουδαϊσμό. Οι απόψεις του μωαμεθανισμού για τον Παράδεισο και την Κόλαση μοιάζουν σε κάποιο βαθμό με αυτές των δύο αυτών θρησκειών.

Ο ισλαμισμός πιστεύει στην ανάσταση των νεκρών, στην αιώνια ζωή και στην τελική κρίση. Στην κρίση αυτή, όταν συμβεί, οι αμαρτωλοί θα καταδικαστούν και θα σταλούν στην Κόλαση ενώ οι δίκαιοι θα ανταμειφθούν πηγαίνοντας στον Παράδεισο. Ο Παράδεισος όμως στον ισλαμισμό δεν έχει καθαρά πνευματικό χαρακτήρα, αλλά υλικό. Επειδή οι πρώτοι μουσουλμάνοι ζούσαν μία στερημένη και βασανισμένη ζωή

στις σκληρές συνθήκες της ερήμου, φαντάστηκαν έναν Παράδεισο με ατελείωτες απολαύσεις και φαγητά. Σύμφωνα με το Κοράνιο, το ιερό βιβλίο του ισλαμισμού, στον Παράδεισο θα υπάρχουν ποταμοί από νερά, γάλατα και μέλι καθώς και άφθονοι καρποί και ατελείωτο κρασί τα οποία θα απολαμβάνει ο πιστός μουσουλμάνος, μαζί με όμορφες κοπέλες και νεαρούς υπηρέτες. Ιδιαίτερη θέση στον Παράδεισο θα έχουν όσοι σκοτώθηκαν στον ιερό πόλεμο (τζιχάντ)

Παράδεισος και Κόλαση

για την πίστη και την εξάπλωση του ισλάμ.¹¹

Θεότητα του ινδουισμού

Στον **ινδουισμό** ο κόσμος είναι χωρισμένος σε διάφορα επίπεδα. Αρχίζει με το κατώτερο επίπεδο που αποτελείται από τα φυτά και τα ζώα και τελειώνει με το ανώτερο επίπεδο που αποτελείται από τους Θεούς. Ο άνθρωπος βρίσκεται κάπου ενδιάμεσα. Σύμφωνα με τη διδασκαλία του ινδουισμού, όταν κάποιος πεθαίνει, η ψυχή φεύγει από το σώμα του για να κατοικήσει σε κάποιο άλλο, ανάλογα με το πόσο καλό ή κακό χαρακτήρα είχαν όλες του οι πράξεις κατά τη διάρκεια της ζωής του (κάρμα). Αν περισσότερες είναι οι κακές πράξεις, τότε η ψυχή μπορεί να κατοικήσει σε όντα κατώτερου επιπέδου. Μπορεί η ψυχή ενός κακού ανθρώπου να βρεθεί ψυχή ενός φιδιού μετά τον θάνατο του ανθρώπου αυτού. Η συνεχόμενη αλυσίδα γεννήσεων και θανάτων είναι αντίστοιχη με τη δική μας Κόλαση. Η ψυχή δεν μπορεί να ησυχάσει και να λυτρωθεί σε μία σταθερή κατάσταση που

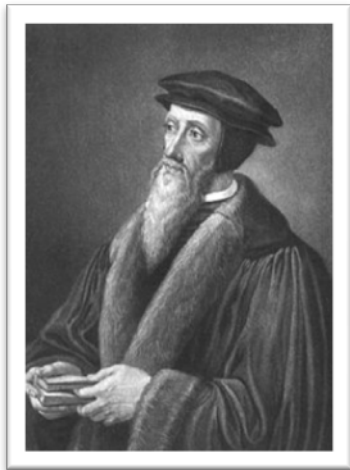
της αρμόζει πραγματικά. Η λύτρωση της ψυχής από την Κόλαση πραγματοποιείται με τα έργα, τη γνώση, την αφοσίωση αλλά και με τις τελετουργικές πράξεις και τις θυσίες στους Θεούς. Για τους ινδουιστές αμαρτία είναι κυρίως η άγνοια. Σκοπός του ινδουισμού είναι να βοηθήσει τον πιστό να απομακρυνθεί από αυτόν τον κόσμο, τον οποίο θεωρεί ψευδαίσθηση, και να βυθιστεί στον πραγματικό κόσμο ενός απρόσωπου θεού. Αυτό είναι για τον ινδουισμό ο Παράδεισος.

Ελευθερία Δανηλίδου

¹¹ Στις μέρες μας το ζήτημα του ιερού πολέμου και των πολεμιστών μουσουλμάνων είναι με τραγικό τρόπο στην επικαιρότητα...

ΚΑΛΒΙΝΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΒΙΝΙΣΜΟΣ

Το πραγματικό όνομα του Ιωάννη Καλβίνου ήταν Jehan Cauvin. Γεννήθηκε 10 Ιουλίου του 1509 στη Γαλλία και πέθανε 27 Μαΐου του 1564 στη Γενεύη της Ελβετίας. Σπούδασε στο Παρίσι. Όταν ο πατέρας του άλλαξε γνώμη και δεν ήθελε ο Καλβίνος να σπουδάσει θεολογία, τον έστειλε για σπουδές στη νομική. Όταν ο πατέρας του πέθανε, εκείνος επέστρεψε στη θεολογία. Έγραψε το έργο «Θεσμοί της Χριστιανικής Θρησκείας». Εκεί περιγράφει τις αρχές του καλβινισμού. Το έργο αυτό το συμπλήρωνε όλη του τη ζωή.

Ο Καλβίνος

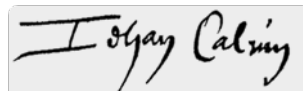
Ο καλβινισμός πιστεύει στην απόλυτη κυριαρχία του Θεού, που είναι όχι τόσο η Αγάπη αλλά πιο πολύ μία τρομερή μεγαλειώδης Ύπαρξη που τιμωρεί και αμείβει. Ο άνθρωπος θεωρείται πολύ αμαρτωλός, και μόνο αν του δοθεί χάρη από τον Θεό μπορεί να συγχωρεθεί. Ο Θεός επίσης αποφασίζει ποιος θα πάει στον Παράδεισο και ποιος όχι, χωρίς να μπορεί ο άνθρωπος να κάνει κάτι για να αλλάξει τη γνώμη του. Αυτό είναι το διάσημο δόγμα του «Απόλυτου Προορισμού», που ο Καλβίνος το περιγράφει έτσι:

«Ονομάζουμε απόλυτο προορισμό το προαιώνιο σχέδιο του θεού, που μ' αυτό καθόρισε την τύχη του κάθε ανθρώπου. Γιατί δε δημιουργεί όλους τους ανθρώπους κάτω από τις ίδιες συνθήκες, αλλά άλλους τους προορίζει για την αιώνια ζωή και άλλους για την αιώνια καταδίκη. Έτσι, ανάλογα με το σχέδιο του Θεού, τονίζουμε ότι άλλοι άνθρωποι είναι πλασμένοι για τη ζωή και άλλοι για το θάνατο... Αυτούς που ο θεός καλεί στη σωτηρία, τους καλεί από δική του ευσπλαχνία, και όχι επειδή το αξίζουν. Αντίθετα κανείς από αυτούς που προορίζονται για την αιώνια καταδίκη δεν μπορεί να σωθεί. Αυτό το έχει κρίνει η κρυφή και ανεξιχνίαστη δικαιοσύνη του θεού».

Ο Καλβίνος συνέχισε το έργο του Λούθηρου που είχε συγκρουστεί με τον Πάπα και είχε ιδρύσει τον προτεσταντισμό. Η ορθόδοξη, η καθολική και η προτεσταντική είναι οι τρεις βασικές μορφές του χριστιανισμού.

Ο Καλβίνος εφάρμοσε τον αυστηρό του χριστιανισμό στην πόλη της Γενεύης, στην Ελβετία. Οι νόμοι της πόλης αυτής ήταν επηρεασμένοι από τις αρχές του καλβινισμού. Ο Καλβίνος λοιπόν ήταν και πολιτικός. Ο καλβινισμός εξαπλώθηκε σε όλη την Ευρώπη. Στην Αγγλία οι καλβινιστές λέγονταν πουριτανοί.

Σήμερα ο καλβινισμός δεν έχει αυτή την αυστηρή μορφή.

Η υπογραφή του Καλβίνου

Μαρία Δαουλτζή

Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

(ή τα πράγματα δεν είναι πάντα όπως δείχνουν)

Το όμορφο αστέρι της αυγής και του δειλινού, αυτό που εμφανίζεται κοντά στη σελήνη στον μισοφωτισμένο ουρανό και έχει δώσει την αφορμή για τόσα τραγούδια ή ποιήματα, κρύβει έναν εφιαλτικό εαυτό! Πρόκειται για τον πλανήτη Αφροδίτη, τον άλλο γείτονά μας στο ηλιακό σύστημα πλην του Άρη. Ονομάστηκε από κάποιους δίδυμος πλανήτη της γης, επειδή έχει περίπου την ίδια μάζα και σύσταση του εδάφους. Κατά τα άλλα όμως είναι τελείως διαφορετική και δεν θυμίζει καθόλου τη θεά της ομορφιάς! Πρόκειται μάλλον για έναν πλανήτη-κόλαση.

Η Αφροδίτη είναι κρυμμένη κάτω από πυκνά σύννεφα θειικού οξέος (δηλαδή σύννεφα από αέριο... βιτριόλι). Εξαιτίας αυτού του καλύμματος η επιφάνειά της είναι ορατή μόνο με ραντάρ. Η επιφάνειά της σιγοβράζει μέρα και νύχτα σε θερμοκρασία αρκετά υψηλή για να λιώσει μολύβι.

Η Σελήνη και η Αφροδίτη

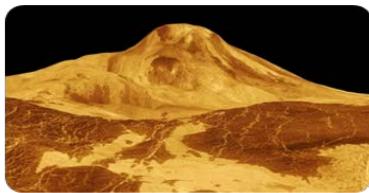

Η Σελήνη και η Αφροδίτη

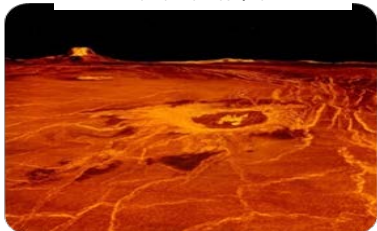
Τη δεκαετία του 1990, η αποστολή Magellan της NASA χαρτογράφησε την Αφροδίτη με ραντάρ και αποκάλυψε μοναδικά γεωλογικά χαρακτηριστικά: βουνά και πολλά τεράστια ηφαίστεια, από τα οποία ρέουν ποτάμια λάβας με μήκος μέχρι 5.000 χιλιόμετρα. Όμως τα τρία τέταρτα του πλανήτη καταλαμβάνονται από απέραντες πεδιάδες (ίσως η πιο κατάλληλη τοποθεσία για μόνιμη εγκατάσταση!...).

Η Αφροδίτη

Το όρος Μάατ στην Αφροδίτη (ύψος 5 χλμ.)

Πεδιάδα «προς εγκατάσταση» στην Αφροδίτη.

Το να περπατά όμως κανείς εκεί δε θα ήταν ευχάριστη εμπειρία. Η πυκνή ατμόσφαιρα, κυρίως από διοξείδιο του άνθρακα (που στη γη είναι αέριο που βρίσκεται στα καυσαέρια, στην εκπνοή μας κλπ.) δημιουργεί ένα τρομερό φαινόμενο θερμοκηπίου. Το αέριο αυτό είναι «βαρύ» και κτάεται στην επιφάνεια του πλανήτη ανεβάζοντας τη θερμοκρασία περίπου στους 460 βαθμούς. Το βάρος των πραγμάτων στην επιφάνεια της Αφροδίτης είναι περίπου 10% πιο μικρό σε σχέση με τη γη, οπότε τα αντικείμενα θα φαίνονταν ελαφρύτερα και τα άλματα θα έφταναν λίγο ψηλότερα. Η διαφορά στη βαρύτητα όμως είναι μικρή μπροστά στη διαφορά στην πυκνότητα της ατμόσφαιρας. Ο αέρας είναι τόσο πυκνός, ώστε θα νιώθατε αντίσταση αν προσπαθούσατε να κουνήσετε γρήγορα το χέρι σας. Θα ήταν σχεδόν σαν να βρίσκεστε μέσα σε νερό. Ένα άλλο χαρακτηριστικό που δύσκολα θα σας ξέφευγε είναι η ατμοσφαιρική πίεση. Είναι 92 φορές πιο μεγάλη από την ατμοσφαιρική πίεση στη γη. Για να φτάσει κανείς αυτά τα επίπεδα στη γη, θα έπρεπε να βυθιστεί στη θάλασσα σε βάθος σχεδόν 1000 μέτρα. Εξαιτίας της ακραίας θερμοκρασίας και πίεσης, η προσεδάφιση ενός διαστημοπλοίου

στην Αφροδίτη είναι δύσκολη. Μόνο οι ρωσικές αποστολές Venera (που ολοκληρώθηκαν το 1984) το κατάφεραν.

Αν όμως αντέχετε τόσο πολύ όλα αυτά και θέλετε να σταθείτε στην επιφάνεια της Αφροδίτης για να θαυμάσετε την ανατολή ή το ηλιοβασίλεμα θα μπερδευτείτε! Η Αφροδίτη περιστρέφεται αντίστροφα από τους υπόλοιπους πλανήτες, με κατεύθυνση δεξιόστροφη. Αυτό σημαίνει ότι ο Ήλιος ανατέλλει από τη δύση και δύει στην ανατολή. Η Αφροδίτη χρειάζεται 225 γήινες μέρες για να ολοκληρώσει μια περιφορά γύρω από τον Ήλιο, και 243 γήινες μέρες για να συμπληρώσει μια περιστροφή γύρω από τον

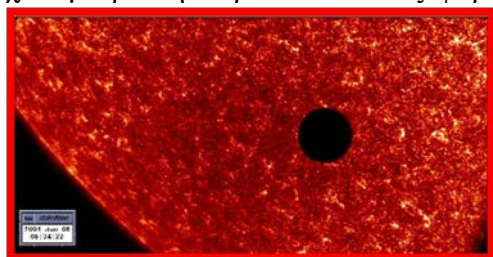
Η ατμόσφαιρα της Αφροδίτης

Η ατμόσφαιρα της Αφροδίτης

εαυτό της. Επειδή όμως περιστρέφεται ανάποδα, η διάρκεια της ημέρας είναι 117 γήινες μέρες. Ακόμα και το μεσημέρι, όμως, ο ήλιος δε θα φαινόταν καθαρά στον ουρανό. Εξαιτίας της πυκνής ατμόσφαιρας θα γινόταν ορατός ως διάχυτη λάμψη πίσω από τα σύννεφα. Αντίθετα με τον γαλάζιο ουρανό της Γης, ο ουρανός της Αφροδίτης έχει ένα μουντό πορτοκαλί χρώμα εξαιτίας της σύγκρουσης και διασκορπισμού προς όλες τις κατευθύνσεις των ηλιακών ακτίνων πάνω στα μόρια του διοξειδίου του άνθρακα. Τη νύχτα πάλι ο ουρανός είναι κατάμαυρος χωρίς κανένα άστρο.

Η επιφάνεια του πλανήτη είναι καυτή αλλά αρκετά ήσυχη. Τα σύννεφα θεικού οξέος βρέχουν βιτριόλι, αλλά από την υψηλή θερμοκρασία οι σταγόνες της βροχής εξατμίζονται σε ύψος 25 χιλιομέτρων και δεν φτάνουν ποτέ στο έδαφος. Ακόμα, οι άνεμοι στην επιφάνεια δεν ξεπερνούν τα 3 χιλιόμετρα την ώρα, παρόλο που η ταχύτητά τους ψηλά στην ατμόσφαιρα μπορεί να φτάσει τα 400 χιλιόμετρα την ώρα. Αν δε σας φοβίζουν όλα αυτά και επιμένετε να μετακομίσετε στην Αφροδίτη, ένας τελευταίος παράγοντας που πρέπει να λάβετε υπόψη είναι οι καθυστερήσεις στην επικοινωνία σας με τους φίλους σας στη Γη. Όταν η Αφροδίτη βρίσκεται στην ελάχιστη απόστασή της από τη Γη, το μήνυμα θα χρειαζόταν μερικά λεπτά για να φτάσει στον προορισμό του. Όταν πάλι οι δύο πλανήτες βρίσκονται στη μέγιστη απόσταση, με τον Ήλιο ακριβώς ανάμεσά τους, η καθυστέρηση θα ξεπερνούσε τα 15 λεπτά.

Η Αφροδίτη μπροστά στον ήλιο

Γιώργος Αποστολίδης

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ

Φέτος ο κύριος μου μου ανέθεσε ένα ρόλο στον οποίο ρυθμίζω αν ξεφεύγουμε από το μάθημα με δύο σημαίες.

Σε αυτό τον ρόλο μου άρεσε όταν έκρινα τους άλλους αλλά όταν έκριναν εμένα δεν μου άρεζε. Τότε εγώ σκέφτηκα: «Καλύτερο να αντέχεις να σε κρίνουν παρά να θυμώνεις όταν σε κρίνουν». Επίσης, όταν με λέγανε πότε να σηκώνω σημαία, θύμωνα. Μία άλλη συνέπεια των δύο σημαιών ήταν να γίνω πιο αυστηρός. Το χειρότερο ήταν όταν θύμωναν μαζί μου, γιατί χαλούσα μία αστεία συζήτηση. Όμως έφερε και κάτι καλό, το οποίο ήταν να γίνεται καλό μάθημα.

Πιστεύω πως ο ρόλος αυτός μου ταίριαζε πολύ.

Αλέξανδρος Δεληγιάννης

Αρχικά μόλις εφαρμόστηκε αυτή η μέθοδος δεν είχα καταλάβει τι ακριβώς έκαναν οι σημαιούλες και σε τι χρησίμευαν. Καμιά φορά μου στερούσαν τη χαλάρωση των λίγων λεπτών λέγοντας κάτι πιο αστείο και χαλαρό. Με το πέρασμα του καιρού άρχισα να το καταλαβαίνω περισσότερο. Όταν συζητούσαμε κάτι που δεν είχε άμεση σχέση με το μάθημα αναρωτιόμουν αν θα έπρεπε να σηκωθεί σημαία ή όχι.

Όταν ανέλαβα εγώ να ρυθμίζω το μάθημα, με επηρέασε το γεγονός ότι οι προηγούμενοι συμμαθητές μου που είχαν αυτόν τον ρόλο είχαν εκλεγεί από τους υπόλοιπους, ενώ εγώ βρισκόμουν σε αυτή τη θέση από μία κλήρωση. Στην αρχή με βοηθούσαν οι προηγούμενοι ρυθμιστές του μαθήματος. Στη συνέχεια άρχισα να βελτιώνομαι και να καταλαβαίνω μόνη μου πού χρειαζόταν να σηκώνω τη σημαία και πού όχι. Επίσης, κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας δέχτηκα αρνητικά σχόλια από κάποιους συμμαθητές μου, τα οποία δεν περίμενα. Νομίζω πως αυτή η μέθοδος βοήθησε το μάθημα, ώστε να μην γίνει πολύ χαλαρό και βοήθησε και εμένα να μπορώ να ξεχωρίζω τι είναι σημαντικό και τι όχι.

Ελευθερία Δανηλίδου

Μία ημέρα ήρθε μία ιδέα στον κ. Νίκο. Αυτή η ιδέα ήταν να έχουμε ένα μαθητή που θα ρύθμιζε την ομαλή ροή του μαθήματος. Όταν σηκωνόταν η σημαία με εκνεύριζε τα μάλα, αλλά στο μέλλον δεν με ενοχλούσε τόσο. Στο μέλλον αυτό μας ευνόησε, διότι γίναμε πολύ πιο συγκρατημένοι και καλύτεροι γενικά.

Στο τέλος γίναμε τόσο συγκρατημένοι που ξεφεύγαμε μέχρι εκεί που έπρεπε, μερικές φορές και όχι, με αποτέλεσμα να μη χρειαζόμαστε ρυθμιστή μαθήματος, αλλά εμείς έχουμε καλού κακού.

Κώστας Στόιος

Φέτος ο κύριος είχε μια ιδέα να έχουμε ένα μαθητή για κάποιους μήνες που θα σήκωνε μια από τις δύο σημαίες του που ήταν κίτρινη και κόκκινη όταν το μάθημα δεν πήγαινε καλά.

Η πρώτη επιλογή για ελεγκτή ήταν ο Αλέξανδρος Δεληγιάννης. Δεν ήταν πολύ καλή, διότι αργούσε να σηκώνει τις σημαίες. Τις περισσότερες φορές του λέγαμε εμείς να τις σηκώνει και αυτό μου άρεζε.

Για να γίνεις ελεγκτής θέλει να έχεις γρήγορη σκέψη και να είσαι υπεύθυνος.

Με ενοχλούσε που όταν έλειπε κάποιος ελεγκτής και τις έπαιρνε ο πρόεδρος. Επίσης με ενοχλούσε ότι κάποια φορά που οι ελεγκτές γίνονταν σπαστικοί και ενοχλητικοί.

Το κακό με τον ρόλο αυτό ήταν ότι καμιά φορά υπήρχαν συγκρούσεις. Το καλό ήταν ότι γινόταν καλύτερη διδασκαλία.

Δε μου άρεσε που δεν έγινα και εγώ ελεγκτής.

Τηλέμαχος Παππάς

Φέτος ο κύριος μου ανέθεσε να είμαι ο χειριστής των σημαιών.

Στην αρχή ήταν πολύ δύσκολο αλλά με τον καιρό γινόμουν καλύτερος. Τις περισσότερες φορές δεν ήξερα αν έπρεπε να σηκώσω ή να μην σηκώσω τις σημαίες. Ο χειριστής πρέπει πάντα να είναι συγκεντρωμένος.

Αυτό μας ωφέλησε να μην ξεφεύγουμε από το μάθημα. Από εμένα εξαρτιόταν να μην ξεφεύγουμε και για αυτό ήμουν πιο προσεκτικός. Ήταν πολύ χρήσιμο που το έκανα αυτό γιατί γινόταν πιο γρήγορα το μάθημα.

Κάποιες φορές είχα άγχος. Το άγχος με έκανε και αισθανόμουν φόβο. Κατά τα άλλα ήταν πολύ ωραία εμπειρία.

Γιώργος Αποστολίδης

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Η Ελληνική Αστυνομία πήρε τη σημερινή της μορφή το 1984 όταν ενώθηκαν η Ελληνική Χωροφυλακή και η Αστυνομία Πόλεων. Η Ελληνική Αστυνομία προσπαθεί να εξασφαλίσει την κοινωνική ειρήνη και τάξη. Ο κάθε πολίτης να μπορεί να ζει ελεύθερα τη ζωή του εφόσον δεν παρανομεί.

Αυτό μπορεί να συμβεί όταν τηρούνται οι νόμοι στην καθημερινότητα. Για να επιτευχθεί αυτό είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστεί το έγκλημα κάθε είδους.

Η Αστυνομία έχει ως έργο της να προστατεύει το κράτος και τη δημοκρατία. Για παράδειγμα, προστατεύει δημόσια κτίρια ή φροντίζει οι εκλογές να γίνουν σωστά.

Η Ελληνική Αστυνομία έχει κεντρικές υπηρεσίες που δίνουν γενικές κατευθύνσεις ή διαταγές (για παράδειγμα, η Γενική Ασφάλεια Θεσσαλονίκης ή το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης...) και περιφερειακές υπηρεσίες (για παράδειγμα, τα αστυνομικά τμήματα), που εφαρμόζουν αυτές τις διαταγές και ασχολούνται με ζητήματα μίας περιοχής. Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας στην Αθήνα αποτελεί την ανώτερη αρχή της Ελληνικής Αστυνομίας.

Η Ελληνική Αστυνομία προσπαθεί να εκσυγχρονίζεται διαρκώς και να παραμένει έτοιμη και ικανή με συνεχή εκπαίδευση. Προσπαθεί να αντιμετωπίζει το έγκλημα με τρόπο και ιδέες σύγχρονες και επιστημονικές. Επίσης βοηθιέται και βοηθά με τη συνεργασία με αστυνομίες άλλων κρατών.

Το προσωπικό της Αστυνομίας αποτελείται από άνδρες και γυναίκες, που με την κατάλληλη εκπαίδευση και εξοπλισμό παρέχουν προστασία και ασφάλεια στους πολίτες όποτε την χρειαστούν. Διαθέτει περιπολικά, μηχανές, ελικόπτερα και σύγχρονα τεχνολογικά συστήματα (για παράδειγμα, έλεγχος DNA, εντοπισμός ύποπτων κλήσεων από κινητά τηλέφωνα κλπ.). Η Αστυνομία δεν παύει ούτε στιγμή να είναι σε ετοιμότητα. Λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο και 365 μέρες τον χρόνο.

Ο Έλληνας αστυνομικός κάθε μέρα συναντά πολλούς πολίτες και προσπαθεί να λύσει πολλά προβλήματα που έχουν. Πολλές φορές αντιμετωπίζει καταστάσεις πολύ επικίνδυνες που μπορούν ακόμη και να απειλήσουν τη ζωή του.

Χρειάζεται κάποιες φορές να αντιμετωπίσει περιστατικά με ομήρους, με καταδίωξη ληστών, με απαγωγές κλπ.

ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Οι παρακάτω τριψήφιοι και τετραψήφιοι αριθμοί αντιστοιχούν σε τηλεφωνικές γραμμές που λειτουργούν όλο το εικοσιτετράωρο.

100: Τηλεφωνική επικοινωνία για άμεση αστυνομική επέμβαση σε κάθε νομό της χώρας. Κάθε πολίτης μπορεί να επικοινωνεί με την άμεση Δράση στέλνοντας (δωρεάν) μήνυμα (SMS) στο 100. Στον αριθμό αυτό οι πολίτες μπορούν να απευθύνονται για να παίρνουν πληροφορίες, να κάνουν παράπονα ή καταγγελίες. Η κλήση στον τριψήφιο αυτό αριθμό είναι δωρεάν και μπορούμε να τηλεφωνήσουμε σε αυτόν ακόμη και από καρτοτηλέφωνο χωρίς να έχουμε κάρτα!

109: Τηλεφωνική επικοινωνία με τις Υπηρεσίες Δίωξης Ναρκωτικών Αττικής, Θεσσαλονίκης και Πάτρας για καταγγελίες σχετικές με ναρκωτικά.

1156: Παροχή πληροφοριών για παιδιά και εφήβους που εξαφανίστηκαν και αναζητούνται.

1571: Τηλεφωνική επικοινωνία στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα για την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Έλληνες και ξένοι τουρίστες.

170, 1964 και **1014:** Επικοινωνία με την Αντιτρομοκρατική υπηρεσία για να δοθούν πληροφορίες σε θέματα τρομοκρατίας. Τα τηλεφωνήματα αυτά δεν καταγράφονται (δεν ισχύει για αυτά η αναγνώριση κλήσης) και έτσι κανείς δεν ξέρει ποιος τηλεφώνησε.

Πάντοτε, βέβαια, μπορείτε να πηγαίνετε στο πιο κοντινό αστυνομικό τμήμα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Η Ελληνική Αστυνομία παρέδωσε σήμερα είδη που συγκεντρώθηκαν από οικογένειες αστυνομικών στην «Κιβωτό του Κόσμου»¹². Την παράδοση πραγματοποίησε αντιπροσωπεία του Σώματος στον ιδρυτή του Οργανισμού πατέρα Αντώνιο, ο οποίος εξέφρασε τις θερμές του ευχαριστίες και ευχές.

(Δελτίο τύπου της ελληνικής αστυνομίας (17-04-2014))

ΟΜΑΔΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΣΚΥΛΩΝ

Οι εκπαιδευμένοι σκύλοι είναι ένα πραγματικό «όπλο» της. Οι σκύλοι αυτοί μπορούν να ανακαλύψουν κρυμμένες ουσίες και αντικείμενα (π.χ. κρυμμένα ναρκωτικά, λαθραία τσιγάρα κλπ.). Είναι πολύ δύσκολο να έχει επιτυχία η αστυνομία στην ανακάλυψή τους χωρίς τους εκπαιδευμένους σκύλους της. Επίσης οι σκύλοι αυτοί είναι σε θέση να κάνουν και συλλήψεις!

ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ...

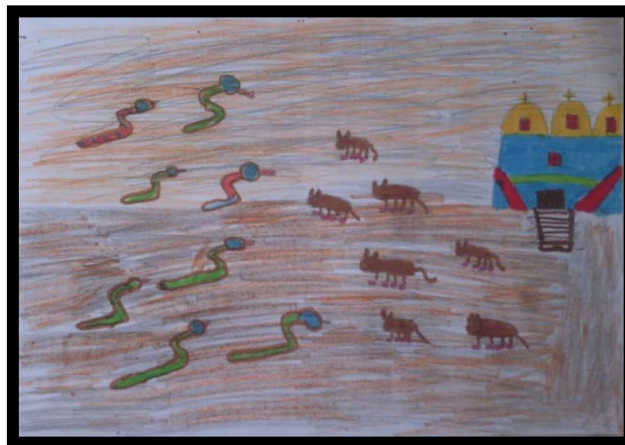
Τυχαίνει να ανήκει στην αστυνομία και ένα μέλος της οικογένειάς μου. Η οικογένειά μου ζει καθημερινά από κοντά την αγωνία αλλά και την προσπάθεια που κάνει ο κάθε αστυνομικός για το καλό της κοινωνίας. Κάποιοι θα έλεγαν ότι είναι απλά μια εργασία, αλλά για την οικογένειά μου είναι ένας αγώνας ζωής.

Δημήτρης Ράντος

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΣΤ1

Ελευθερία Δανηλίδου

Κώστας Στόιος
(πάνω στο ποίημα «Οι Γάτες τ' Αϊ-Νικόλα» του
Γ. Σεφέρη)

¹² Η Κιβωτός του Κόσμου είναι μία οργάνωση μη κερδοσκοπική, η οποία έχει σκοπό την προστασία μητέρας και παιδιού. Ασχολείται με τη φροντίδα παιδιών που ζούσαν παραμελημένα και εγκαταλειμμένα, χωρίς ιατρική φροντίδα, χωρίς μέλλον. Τα πιο πολλά ήταν από μονογονεϊκές οικογένειες και κάποια χωρίς γνωστούς γονείς. Η Κιβωτός του Κόσμου ιδρύθηκε το 1998 από έναν ιερέα, τον πατέρα Αντώνιο Παπανικολάου, από την αγάπη του για τα παιδιά και την επιθυμία του για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στοργής και φροντίδας για τα παιδιά αυτά της «σκοτεινής» Αθήνας.

Αλκμήνη Σούλα

Μαρία Δαουλτζή-Εύα Χαριζάνη
(πάνω στο ποίημα «Τα Κεριά» του Κ. Καβάφη)

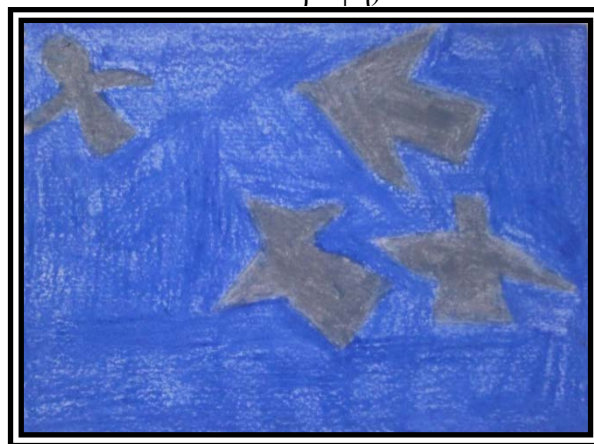
Αλκμήνη Σούλα

Παναγιώτης Παγωνίδης
(πάνω στο ποίημα «Σοφοί δε Προσιόντων» του Κ. Καβάφη)

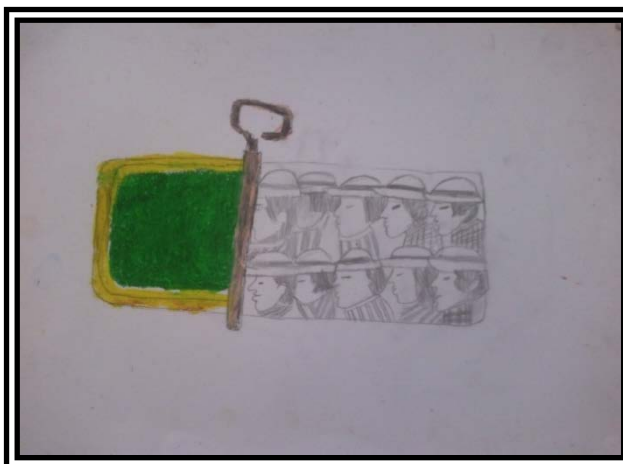
Δημήτρης Ράντος

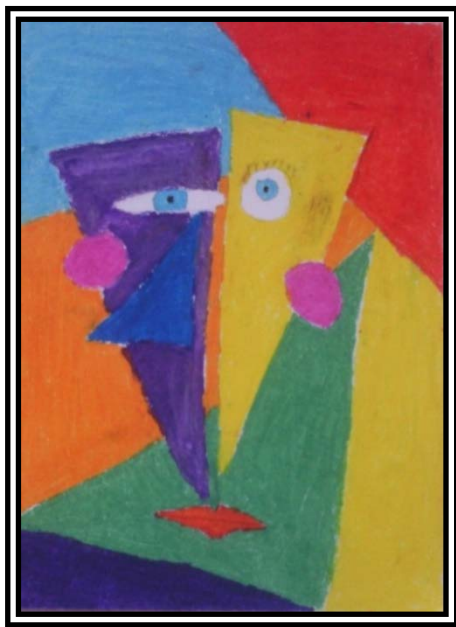
Μαρία Δαουλτζή

Αρετή Λώλου

Αλκμήνη Σούλα

Αρετή Λώλου

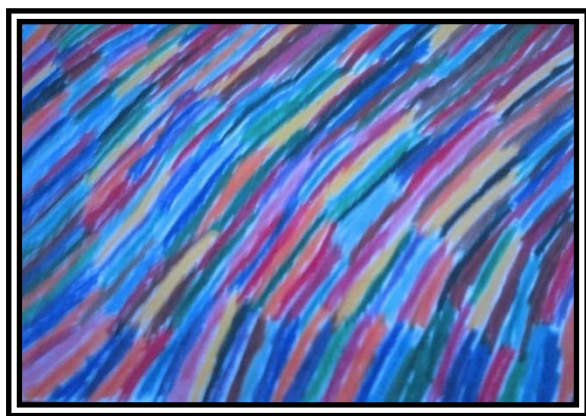
Τηλέμαχος Παπάς

Σόφη Αγοράκη

Εύα Χαριζάνη

Γιώργος Αποστολίδης

Ευαγγελία Παπαδημητρίου (πάνω στο ποίημα του Καβάφη «Θερμοπύλες»)

Ευαγγελία Παπαδημητρίου

Ευαγγελία Παπαδημητρίου

Η ΤΑΙΝΙΑ «Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ» ΚΑΙ Ο ΣΤΗΒΕΝ ΧΩΚΙΝΓΚ.

Τις μέρες αυτές στους κινηματογράφους προβάλλεται η ταινία «Η Θεωρία των Πάντων». Η ταινία αυτή αναφέρεται στη ζωή του φυσικού Στήβεν Χώκινγκ.

Ο νεαρός Χώκινγκ παλεύει με τις εξισώσεις του

Ο Στήβεν Χώκινγκ γεννήθηκε στις 8 Ιανουαρίου το 1942. Τώρα είναι Διευθυντής Ερευνών στο Κέντρο Θεωρητικής Κοσμολογίας στο πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ. Είναι ένας φυσικός που προσπάθησε να αλλάξει τους νόμους της φυσικής. Ξεκίνησε με την προσπάθεια να διερευνήσει αν ο χρόνος του σύμπαντος μπορεί να γυρίσει πίσω (με μαθηματικές εξισώσεις!). Επίσης ο Στήβεν Χώκινγκ ασχολήθηκε πολύ με τις «μαύρες τρύπες» του διαστήματος. Σε συνεργασία με τον κορυφαίο μαθηματικό Πένροουζ υποστήριξε ότι οι μαύρες τρύπες εκπέμπουν ακτινοβολία. Προσπάθησε να προχωρήσει παραπέρα στη μοντέρνα φυσική, στον δρόμο που άνοιξε η Θεωρία της Σχετικότητας του Αϊνστάιν. Η ταινία παρουσιάζει τη ζωή του Χώκινγκ όπως ήταν στην πραγματικότητα. Ο ίδιος όταν την είδε είπε πως κάποια στιγμή πραγματικά νόμιζε ότι έβλεπε τον εαυτό του! Επίσης, με τρόπο απλοποιημένο, παρουσιάζει και τις θεωρίες του. Δείχνει πώς τον αντιμετώπισε το πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ. Μόλις κατάλαβαν τις μεγάλες του ικανότητες, δεν τους σταμάτησε η περίεργη συμπεριφορά του. Του έδωσαν όλες τις ευκαιρίες και τις ανέσεις να προχωρήσει τις ιδέες του και τις έρευνές του. Μια όμορφη κοπέλα μπαίνει στην μέση, πολύ έξυπνη και αυτή. Η ταινία δείχνει ότι ο ένας κατάλαβε τον άλλον με καταπληκτική ταχύτητα. Οι

Ο Χώκινγκ διδάσκει

συνομιλίες τους ήταν πολύ ενδιαφέρουσες και γεμάτες βαθιές σκέψεις σε κάθε κουβέντα. Ήταν σαν να τα είπαμε μεταξύ τους όλα αμέσως! Η κοπέλα αυτή τον αγάπησε βαθιά και αυτός το ίδιο. Ζούσαν μία σχεδόν τέλεια ζωή μαζί (τελικά

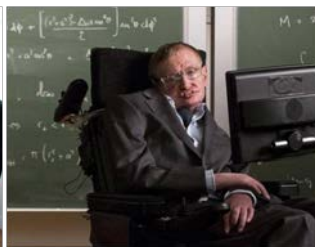
παντρεύτηκαν και έκαναν και παιδιά). Όμως μετά από λίγο καιρό ο Στήβεν άρχισε να έχει κάποια προβλήματα με τις κινήσεις του. Εμφανίστηκε η φοβερή αρρώστια του κινητικού νευρώνα. Σιγά-σιγά η κατάστασή του χειροτέρευε. Οι γιατροί έλεγαν πως έχει δύο χρόνια ζωής μόνο. Η γυναίκα του όμως δεν τον παράτησε, γιατί τον αγαπούσε πραγματικά. Στο τέλος κατέληξε στο αναπηρικό

καροτσάκι παρέα με τον υπολογιστή που τον βοηθάει να επικοινωνεί με τους άλλους και να γράφει τις ιδέες του. Έδινε εντολές στον υπολογιστή αυτόν μόνο με κάποιες ελάχιστες κινήσεις που μπορούσε ακόμη να κάνει (να κουνάει λίγο το δάκτυλο ή το χέιλος στο πρόσωπό του ή τα μάτια του...).

Η αρρώστια σχεδόν τον έχει παραλύσει ολοκληρωτικά. Όμως δεν κατάφερε να σβήσει το πάθος του με την έννοια του χρόνου ή με τις μαύρες τρύπες ή με άλλα θέματα της φυσικής. Ο Χώκινγκ θα έδινε και τη ζωή του για να μπορέσει να απαντήσει στα μυστήρια του σύμπαντος. Συνεχώς παλεύει να τελειοποιήσει τις ιδέες του και να πλησιάσει πιο πολύ στην

Με τον πρόεδρο Ομπάμα

Ο Χώκινγκ σήμερα

αλήθεια. Πολλές φορές το ένα του βιβλίο καταργεί τις ιδέες του άλλου. Ο επιστήμονας πρέπει πρώτα από όλα να είναι απόλυτα ειλικρινής και να ελέγχει διαρκώς αν ισχύει αληθινά αυτό που υποστηρίζει.

Σήμερα ο Χώκινγκ είναι διάσημος, αλλά η κατάστασή του διαρκώς χειροτερεύει. Όλο και πιο δύσκολο είναι να κινεί κάποιο σημείο του σώματός του για να δίνει εντολές στον υπολογιστή του. Αλλά δεν το βάζει κάτω! Ο ίδιος είναι σε θέση να αστειεύεται με την κατάστασή του!

Κώστας Στόιος

ΛΟΥΘΗΡΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Φέτος στο μάθημα της ιστορίας αλλά και των θρησκευτικών κάναμε λόγο για τη Μεταρρύθμιση και τον Λούθηρο (1483-1546). Το 1517 ο Μαρτίνος Λούθηρος άρχισε τη διαμαρτυρία του κατά της Καθολικής Εκκλησίας της Ρώμης και του Πάπα. Αφού μελέτησε σε βάθος τη Γραφή, κατέληξε ότι η σωτηρία της ψυχής του ανθρώπου ήταν αποτέλεσμα της Θείας Χάρης και της πίστης και όχι τόσο των καλών πράξεων. Δηλαδή αφού κανένας άνθρωπος δεν είναι αναμάρτητος, τελικά για να πας στον Παράδεισο είναι ανάγκη να σου κάνει χάρη ο Θεός, αν πιστεύεις πραγματικά σε Αυτόν. Για το λόγο αυτό συγκρούστηκε με την πώληση συγχωροχαρτιών στη Γερμανία για συγκέντρωση χρημάτων από τον Πάπα. Ο Τέτσελ, απεσταλμένος του Πάπα, έλεγε πως οι αμαρτίες συγχωρούνται με την καλή πράξη της

Ο Λούθηρος

Πώληση συγχωροχαρτιών

αγοράς συγχωροχαρτιών.

Τελικά από τη σύγκρουση με τον Πάπα ο Λούθηρος ίδρυσε τον τρίτο μεγάλο κλάδο του χριστιανισμού (εκτός από την Καθολική και την Ορθόδοξη Εκκλησία), τον προτεσταντισμό ή την εκκλησία των διαμαρτυρόμενων χριστιανών (η λέξη προτεσταντισμός προέρχεται από την λατινική "Protestantismus" που σημαίνει διαμαρτυρία). Η διδασκαλία του απλώθηκε ιδιαίτερα στη Γερμανία, αλλά και σε άλλες χώρες της βόρειας Ευρώπης.

ΒΑΣΙΚΑ ΔΟΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΥ

Τα βασικά δόγματα που δίδαξε ο Λούθηρος και δέχτηκαν οι οπαδοί του είναι τα εξής πέντε (οι πέντε αρχές):

- **Μόνο ο Χριστός (Solus Christus).** Οι προτεστάντες αρνούνται ότι ο Πάπας εξηγεί το Θεό στους πιστούς. Ο Χριστός είναι ο μόνος μεσολαβητής μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Τελικά ο καθένας μόνος του μπορεί να επικοινωνήσει με τον Θεό και δε χρειάζεται να τον καθοδηγεί μία Εκκλησία που «ξέρει καλύτερα».
- **Μόνο η Γραφή (Sola scriptura).** Οι προτεστάντες δέχονται ότι η Αλήθεια υπάρχει μέσα στην Αγία Γραφή. Έτσι τη θεωρούν ως την Αποκάλυψη του Θεού στους ανθρώπους. Τα ήθη και τα έθιμα της θρησκευτικής ζωής για τους προτεστάντες δεν έχουν πολύ σχέση με τον Θεό. Αυτοί δεν έχουν φανταχτερές γιορτές, πολύχρωμα άμφια ιερέων κλπ.
- **Μόνο η πίστη (Sola fide).** Οι Προτεστάντες πιστεύουν ότι η πίστη στον Χριστό μονάχα είναι αρκετή για την αιώνια Σωτηρία, σε αντίθεση με τους Καθολικούς που θεωρούν ότι η πίστη χωρίς έργα είναι νεκρή. Δηλαδή οι προτεστάντες κοιτάζουν τι γίνεται μέσα στην ψυχή πιο πολύ και όχι τόσο τι κάνει κανείς εξωτερικά.
- **Μόνο η Χάρη (Sola gratia).** Σύμφωνα με τον Λούθηρο, η Σωτηρία είναι δώρο που οι άνθρωποι, ως αμαρτωλοί, δεν το αξίζουν, και τους τη δίνει ο Θεός από λύπηση και γενναιοδωρία. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να κερδίσει από μόνος του τη Σωτηρία.
- **Δόξα μόνο στο Θεό (Soli Deo Gloria).** Η δόξα οφείλεται αποκλειστικά στο Θεό και όχι στους ανθρώπους, αφού η Σωτηρία οφείλεται αποκλειστικά στο δικό Του θέλημα και δράση. Για τους προτεστάντες ούτε και ο Πάπας δεν αξίζει τη δόξα που έχει.

Άλλες βασικές αρχές του Προτεσταντισμού είναι:

- ✓ Η Αγία Γραφή μπορεί να ερμηνεύεται σύμφωνα με τη συνείδηση αυτού που τη διαβάζει.
- ✓ Κάθε χριστιανός είναι ιερέας.
- ✓ Οι πάστορες (ιερείς) μπορούν να παντρεύονται (όπως συμβαίνει στην Ορθόδοξη Εκκλησία αλλά όχι στην Καθολική)
- ✓ Η Θεία Λειτουργία πρέπει να γίνεται στη γλώσσα της κάθε περιοχής και όχι σε αρχαίες γλώσσες, για να καταλαβαίνει ο λαός.
- ✓ Τα μοναδικά πραγματικά μυστήρια είναι το Βάπτισμα και η Θεία Ευχαριστία.

Οι μαθητές και ο δάσκαλος του ΣΤ1

Ο ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ

Ζ. Ζ. Ρουσσώ

Ι. Καντ

Ο Διαφωτισμός εμφανίζεται στο μάθημα της φετινής ιστορίας μας που μιλάει για τις Ανακαλύψεις. Με τις Ανακαλύψεις άλλαξε ο κόσμος για τους Ευρωπαίους. Άλλαξαν και πολλές ιδέες τους. Έτσι ήρθε ο Διαφωτισμός, που ήταν ένα κύμα με νέες πιο σύγχρονες ιδέες σε πολλά θέματα.

Στον Διαφωτισμό, υπήρξαν πολλά σημαντικά γεγονότα, όπως η Γαλλική Επανάσταση, η Αμερικανική Επανάσταση κ.ά. Τα γεγονότα αυτά άλλαξαν πολύ τον πολιτισμό στις ευρωπαϊκές χώρες, κυρίως.

Ο Διαφωτισμός εμφανίστηκε τον 17^ο αιώνα, αρχικά στην Αγγλία και συνεχίστηκε τον 18^ο αιώνα, στην Γαλλία, τη Γερμανία και σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Ο Γαλλικός Διαφωτισμός προετοίμασε και τη Γαλλική Επανάσταση. Οι διαφωτιστές ήταν υπέρ της ελευθερίας και κατά της απολυταρχικής εξουσίας και της καταπίεσης της επίσημης Καθολικής Εκκλησίας. Οι διαφωτιστές υποστήριζαν τον ορθολογισμό, δηλαδή ότι ο κόσμος είναι λογικός και με το λογικό μπορεί να τον γνωρίσουμε και να τον εκμεταλλευτούμε. Ήταν αντίθετοι σε κάθε προκατάληψη¹³, φαντασιοπληξία ή θρησκοληψία.¹⁴ Είχαν πίστη στην πρόοδο και τη μελλοντική ευτυχία της ανθρωπότητας, κυρίως με την παιδεία. Όμως υπήρξαν και διαφωνίες μεταξύ τους σε πολλά ζητήματα. Για παράδειγμα, άλλοι ήταν πιστοί στον Θεό και άλλοι ήταν άθεοι. Έλεγαν όμως ότι πρέπει να ακούγονται όλες οι γνώμες.

Τ. Λοκ

Ντιντερό

Μοντεσκιέ

Σημαντικοί διαφωτιστές ήταν ο Ζαν Ζακ Ρουσσώ, ο Ντιντερό, ο Λοκ, ο Καντ, ο Μοντεσκιέ και άλλοι. Έγραψαν για τον ανθρώπινο νου, για την παιδεία, για την ιστορία, για τη λογική, για τη θρησκεία, για την πολιτική εξουσία, για τους νόμους και τα δικαιώματα και για πολλά άλλα θέματα. Τότε ξεκίνησαν και πολλές επιστήμες, όπως η χημεία, η βιολογία κλπ. Ο Ντιντερό έβγαλε την «Εγκυκλοπαίδεια», που ήταν μία προσπάθεια να συγκεντρωθεί όλη η γνώση σε πολλούς τόμους και να εκφράζονται εκεί οι απόψεις του Διαφωτισμού.

Παναγιώτης Παγωνίδης

ΜΙΑ ΕΙΔΗΣΗ ΓΙΑ ΓΕΛΙΑ, ΓΙΑ ΚΛΑΜΑΤΑ Ή ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ;

Νέο Δελχί, Ινδία

Σε 1.000 συλλήψεις προχώρησε η αστυνομία της Ινδίας μετά τη δημοσίευση φωτογραφιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την προβολή πλάνων στην τηλεόραση που έδειχναν γονείς, συγγενείς και φίλους μαθητών να σκαρφαλώνουν στους τοίχους σχολικού συγκροτήματος, την ώρα που

¹³ Προκατάληψη: αρνητική γνώμη για πρόσωπα ή πράγματα σχηματισμένη από πριν και χωρίς λογική.

¹⁴ Θρησκοληψία: η υπερβολική και παράλογη πίστη σε διάφορες ψεύτικες θρησκευτικές ιδέες, κυρίως από απλούς και αγράμματους ανθρώπους.

διεξάγονταν εξετάσεις, για να δώσουν χαρτιά με απαντήσεις στους εξεταζόμενους. Οι περισσότεροι συλληφθέντες είναι γονείς και συγγενείς μαθητών, οι οποίοι κρατώντας το κινητό τους τηλέφωνο στο χέρι, είχαν αναρριχηθεί στο τετραώροφο σχολικό κτίριο στο κρατίδιο Μπιχάρ.

Οι συλληφθέντες τέθηκαν υπό προσωρινή κράτηση και θα πρέπει να καταβάλουν 30 ευρώ τουλάχιστον για να αποφυλακιστούν, όπως δήλωσε ο ανώτερος αξιωματούχος της αστυνομίας. Σε άλλες, μάλιστα, φωτογραφίες διακρίνονται μέλη του προσωπικού του σχολείου καθώς και αστυνομικοί, οι οποίοι παρακολουθούν αμέτοχοι τη σκηνή, αλλά και αστυνομικοί να δωροδοκούνται για να κάνουν τα στραβά μάτια. Τουλάχιστον 750 μαθητές έχουν αποβληθεί, σύμφωνα με το BBC. Μόνο στο Μπιχάρ περίπου 1,4 εκατομμύρια μαθητές δίνουν αυτή την περίοδο εξετάσεις για να πάρουν το απολυτήριο Λυκείου.

Ο δάσκαλος της τάξης

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑΡΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ «ΑΛΛΟΥ ΜΑΤΙΟΥ»

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

-Σταματήστε. Είναι παράνομο να είστε τρία άτομα στο μηχανάκι.

-Τρία; Πού είναι ο τέταρτος;

-Ξέρεις από e-mail;

-Ξέρω.

-Που πάει το @;

-Στην ποταμιά.

-Εγώ καπνίζω, παρόλο που διάβασα ότι κάνει κακό. Τι να κάνω;

-Κόψε το διάβασμα.

Γιάννης Τοπαλίδης

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Τα 8 (!) κορίτσια του Στ1 τελειώνουν κανονικά την παραγωγή κουκλακίων που θα πουληθούν σε παζάρι (εξοικονόμηση πόρων για τη μετάβαση στην Αθήνα τον Ιούνιο) σε 10 μέρες, δουλεύοντας κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων. Όμως πρέπει η διαδικασία να επιταχυνθεί. Για αυτό τίθενται από τα κορίτσια σε ταχύρυθμη σχετική εκπαίδευση ο ταμίας Πάνος, ο άνετος Κώστας, ο σκωληκοφόρος Τηλέμαχος και ο πρόεδρος Δημητρακόπουλος. Μετά από 4 μέρες εργασίας των κοριτσιών στα κουκλάκια, οι 4 νέοι εργαζόμενοι μπαίνουν στην παραγωγική διαδικασία πανέτοιμοι και απόλυτα ισάξιοι με τα κορίτσια. Σε πόσες μέρες (εργασίας στα διαλείμματα πάντα) από τη μέρα που μπήκαν στην παραγωγή και τα αγόρια, θα τελειώσουν τα κουκλάκια;

Ο δάσκαλος του ΣΤ1

ΕΚΠΑΛΗΚΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ!

1) Γράψε το τελευταίο ψηφίο του κινητού τηλεφώνου σου

2) Πολλαπλασίασε τον επί 2

3) Μετά πρόσθεσε το 5

4) Πολλαπλασίασε το αποτέλεσμα επί 50

5) Στο γινόμενο πρόσθεσε το 1764

6) Από το αποτέλεσμα...αφαίρεσε το έτος της γέννησής σου. Τώρα έχεις βρει ένα 3ψήφιο αριθμό. Το πρώτο ψηφίο είναι το τελευταίο ψηφίο του κινητού σου. Τα άλλα δυο ψηφία δείχνουν την πραγματική ηλικία σου!

Αλέξανδρος Δεληγιάννης

ΛΙΜΕΡΙΚ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤ1

Ήτανε ένα μπλουτζίν

που ερωτεύτηκε μια φούστα τζιν.

Όμως αυτή αγαπούσε έναν γιακά.

Τότε το μπλουτζίν έκανε μεγάλο σαματά

και βγήκανε στη μόδα τα σκιστά τζιν.

(Εύα Χαριζάνη, Μαρία Δαουλτζή, Αρετή Λώλου, Ελευθερία Δανηλίδου)

Ήταν ένας παπαγάλος

που ήταν φωνακλάς μεγάλος.
Όμως όσο και αν μιλούσε
και τραγούδια τραγουδούσε
δεν ήταν παρά ένας παπαγάλος.

(Ευαγγελία Παπαδημητρίου)

Ήταν ένας μπακλαβάς
βρες τον να τον φας.
Τον βρήκε ένας παλαβός
πάρα πολύ χοντρός
και πάει ο μπακλαβάς.

(Γιώργος Αποστολίδης, Γιάννης Τοπαλίδης, Δημήτρης Ράντος, Κώστας Στόιος, Σταύρος Τσιτλακίδης)

ΠΟΣΟ ΚΑΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΡΕΙΣ (ΔΗΛΑΔΗ ΠΟΣΟ ΚΑΛΑ ΣΚΕΦΤΕΣΑΙ); Ποιο είναι σωστό να λέμε ή να γράφουμε;

«Καραϊβική» / «Καραβαϊκή»
«παρανομαστής» / «παρονομαστής»
«υπερωκειάνιο» / «υπερωκεάνιο»
«κοινότοπος» / «κοινότυπος»
«παρεπιπτόντως» / «παρεπιπτόντως»
«φώναξε τις» / «φώναξε τις»
«άνοιξε ο ασκός του Αιόλου» / «άνοιξαν οι ασκοί του Αιόλου»
«δεν έχει πού την κεφαλήν κλίνας» / «δεν έχει πού την κεφαλήν κλίνη»
«δια του λόγου το αφαλές» / «δια του λόγου το αληθές»
«απορώ και εξίσταμαι» / «απορώ και εξανίσταμαι»
«υπέρ το δέον» / «υπέρ του δέοντος»

Ποια είναι η διαφορά στη σημασία;

αποδημία / εκδημία / παρεπιδημία
γένεση / γέννηση
εμπειρία / πείρα
εκμάθηση / μάθηση
μέθοδος / μεθοδολογία
πλειοψηφία / πλειονότητα
παραίσθηση / ψευδαίσθηση
προκατάληψη / πρόληψη
ατυχής / άτυχος:
ανταγωνίζομαι / συναγωνίζομαι
διαλέγω / εκλέγω / επιλέγω
το ύπαιθρο / η ύπαιθρος
ψηλός / ψιλός
απαντώ στην ερώτηση / απαντώ την ερώτηση
έκκληση / έκλυση
ελληνικός / ελλαδικός
λιτός / λυτός
έκλειψη / έκθλιψη
σορός / σωρός
τεχνητός / τεχνικός
υποκινώ / παρακινώ
τεχνητός / τεχνικός / έντεχνος

Απαντήσεις στα παραπάνω θα βρεις σε βιβλία γραμματικής, σε λεξικά ή στο διαδίκτυο. Στην τάξη μας χρήσιμο βρήκαμε το βιβλίο: *Τ. Αναγνωστοπούλου & Λ. Μπουσούρη-Γκέσουρα (2005), Το Λέμε Σωστά; Το Γράφουμε Σωστά;* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ο δάσκαλος της τάξης